

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6-50
 za en mesec " " " 2-20
 za Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

== V upravnistvu: ==
 Za celo leto naprej . K 22-40
 za pol leta " " " 11-20
 za četrt leta " " " 5-90
 za en mesec " " " 1-90
 S pošiljanjem na dom stane za mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

== Inserati: ==
 Enostolpna petlitrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . " 13 "
 za trikrat . . . . . " 10 "
 za več ko trikrat . . . . . " 9 "

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
 vsak dan, izvenomši nedeljo in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Sprejema naročila, inserate in reklamoje. — Upravnistiškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Naše šolsko polje.

1. Doslednost na vse strani!

Poznaš Zavezarja, ki bi naročil knjige ali tiskovine od podjetja, ki je v katoliških rokah? A mi? Leto za letom kupujemo drage šolske tiskovine v liberalni tiskarni in sprejemamo kalendarček, ki dela reklamo liberalni učiteljski organizaciji. S podpiranjem »Učiteljskega Tovariša« in drugih listih takega kalibra ali celo »Naše Bodočnosti« dajemo izvestnim ljudem v roke orožje, ki nas mnogokrat tepe. Geslo zavednega Slomškarija bodi: Z novim letom proč z vsemi časopisi, ki izhajajo v nasprotnih rokah.

2. Nujna prošnja našim možem v krajnih šolskih svetih.

Imejte pod kontrolo šolske naročanje knjig in časopisov! Pri prvi seji sklenite, da poslej krajni šolski svet ne da niti vinarja za list, ki ga bo naročil liberalni učitelj brez vaše vednosti. Ne zabite tega, stvar je velevažna!

3. V naročitev priporočamo:

Knjige »Slovenske Šolske Matice«, »Slovenskega Učitelja«, »Vrtec« in »Angelček« (po več iztisov) ter mladinske knjige, ki jih odobrava posebni zaznamek »Katoliške Bukvarne«. Liberalna krama naj zgine z novim letom iz naših krščanskih šol! Može, strankarska disciplina zahteva brezobzirnost napram vsakemu liberalnemu učitelju. Takoj na delo!

4. »Srce je žalostno, veselo več ne bo.«

Jelenc, predsednik naše Zavezarije, zdihuje. Puncta se mu vse. Doma je razdejanje, a tudi izvenkranjski liberalci ga zapuščajo. Stajerski liberalni kolegi so ustanovili svojo kreditno zadružno, pri kateri ne bo imel več nobene zasluge. In to boli in to peče njega, ki bi rad vse »centraliziral«. Stajerski Zavezarji so sprevideli, da Jelenc slabo vodi dično Zavezarijo in da se bliža čas, ko bo vse razpadlo. In zapuščajo ga, pa ga bodo še bolj, ker niso tako zaslepljeni kot nekateri kranjski čudaki, ki s svojim delovanjem krepko vlečejo iz blata liberalni voziček. In če ga še ti zapuste? Nam se vidi, da ne bo dolgo, ko bo Luke korakal po razvalinah svoje slavne gospodarske podjetje.

5. Kako so slepi!

Je precej učiteljev v Zavezi, ki so resno prepričani, da jim nihče drugi ne

izboljša plač, kakor idrijski deželni poslanec s svojimi »fulminantnimi« govori. Bi že bilo, če bi se deželne blagajne zadovoljile z bombastičnimi frazami. A blagajne hočejo imeti denarja, in to prihaja od ljudstva in le po njegovih zastopnikih se nam bo stanje zboljšalo. Pa se tolažijo: Liberalci se bodo zvezali pri prihodnjih volitvah z Nemci, ugrabili bodo »klerikalcem« tri kmetске mandate, pa bo konec »strahovlade«. Povedali bodo ljudstvu, da sedanjí deželni odbor dela dolgov, pa bo šlo. O ti nepopisljiva kratkovidnost! Vsake volitve pokažejo naraščajočo moč S. L. S. Kako je bilo v Belikrajini, kjer je še največ gnilega liberalizma! Ne bodite slepi in štejte glasove! In z dolgovi se bo agitiralo! Ljubi gospodje, ali skrben kmet ne popravi slabe strehe, četudi nima denarja? Prav rad se zadolži, ker bi bila sicer hiša popolnoma uničena. In, ali niso pustili liberalci hišo deželnega gospodarstva vso razdrapano in preluknjano! Ali menite, da naš kmet tega ne ve? — Delovanje S. L. S. je tako koristno, tako umnogospodarsko začrtano, da mora iti za njo vsak, kdor hoče naši deželi boljših časov. In teh si želijo gotovo tudi — liberalni učitelji.

Prebivalstvu vojvodine Kranjske!

Ko je stala proti koncu leta 1908 naša monarhija pred nevarnostjo vojske ter so bili mnogobrojni rezervisti vseh slojev prebivalstva poklicani pod zastavo na južno-vzhodni meji naše domovine, tedaj se je zbralo na Dunaju nekaj plemenitih ljudi, da pobirajo darove, s katerimi bi obdarili o Božiču naše, daleč od domače hiše, daleč od očeta in matere, od bratov in sester, v službi za domovino se nahajajoče vojake.

Pa že takrat, ko so se zbirali le božični darovi, je bilo vsem jasno, da tem možem, ki so bili pripravljani, za naš in naše domovine blagor preletiti svojo kri, da tem možem, dolgujemo več, da moramo poskrbeti za nje tudi potem, ko slečejo cesarsko suknjo. Zato so storiili voditelji te prvotno, le kot nekaj bosenski odbor osnovane združitve en korak dalje in sklenili, da se ta organizacija po povratku bosenskih čet ne sme razdružiti, marveč, da mora postati početak za rešitev težavnega socialnega vprašanja, kako naj bi se rezervistom stalno pomagalo. Kajti vsakdo mora priznati, da veliko rezervistov in

vojakov sploh, ki dovršivši svojo vojaško službo, izstopajo vsako leto iz aktivne vojaške službe in se vračajo v svoj meščanski poklic, nujno potrebuje pomoči ali podpore. Iz vojaške oskrbe odpuščeni, so naši mladi možje prisiljeni si brž ko mogoče služiti svoj kruh; hitro v kakem primernem poklicu najti službo, je pač težavno in tako nastane nevarnost, da mnogo naših rezervistov s svojimi družinami v boju za obstanek brez pomoči propade ali vsaj škodo trpi.

Da se to prepreči in našim mladim ljudem v tem, morda najtežavnejšem trenutku pomaga, izpremenil se je bosenski odbor v »Društvo avstrijskega srebrnega križa v pomoč povračajočim se rezervistom«, čegar visoko pokroviteljstvo je blagovolila prevzeti Njegova c. in k. visokost, presvetli nadvojvoda in presolonaslednik Franc Ferdinand d'Este.

Program »Društva srebrnega križa« in njegovih podružnic obstoji v vsestranskem podpiranju rezervistov in moštva, ki se po končani triletni vojaški službi, po končanih vojaških vajah, ali po končani mobilizaciji, vračajo od vojakov. Posebno pa je društveni namen, spraviti rezervista, ki išče dela, na kako, njegovim zmognostim primeren mesto, bodisi v poljedelstvu, rokodelstvu ali obrtu, delodajalcem pa naj bodo taki, delo iščočim rezervistom dobrodošla pomnožitev in organizacija delovnih moči.

Ako naj torej »Srebrni križ« svojo lepo, pa težavno nalogo v polni meri izvršuje, se mora njegova organizacija razširiti po celi Avstriji! Naš smoter je, jamčiti kolikor mogoče vsakemu avstrijskemu rezervistu, da vrnivši se v meščansko življenje kmalu najde svoj kruh.

To pa se da izvesti le tedaj, ako vsi, možje in žene v celi Avstriji brez razlike stanu, narodnosti in političnega prepričanja vsak po svoji moči prispeva. »Z združenimi močmi«, bodi naše geslo! V tem smislu osnuje se tedaj po zgledu drugih dežel, kakor n. pr. Stajerske, Moravske itd., tudi na Kranjskem podružnica »Srebrnega križa« s sedežem v Ljubljani.

Izvršujoč to namero, prosimo vse prebivalce vojvodine Kranjske kar najnujneje, da bi se z ozirom na to, tako človekoljubno nalogo »Srebrnega križa«, oglasili za člane nameravane »Kranjske podružnice« s sedežem v Ljubljani in sicer vsaj z najmanjšim prispevkom.

Člani društva so: utemeljitelji, ustanovniki in pospeševalci, ako podružnici naklonijo enkrat za vselej 300, 100 ali 50 K, ter podporni ali redni člani, ako letno plačujejo po 10, oziroma po 2 K. Kdor želi društvu pristopiti, se lahko priglasi ustno ali pismeno pri c. kr. dvor. svetniku Alojziju Kliment v Ljubljani, Poljanska cesta št. 2.

Tako naj torej postane društveni znak, ki ga vsak član lahko javno nosi — državni orel s srebrnim križem znamenje vseh onih, ki imajo toplo srce za naše mlade vojake in pojmujejo socialno, vojaško in domoljubno važnost te akcije! Naj bi postalo to delo do bližnjega, to delo socialne skrbi in domoljublja dostojen dar avstrijskih narodov svoji lastni od vojakov se vračajoči mladini!

Alojzij Kliment, c. kr. dvorni svetnik, predsednik pripravljalnega odbora.

Josip grof Barbo, veleposesnik, deželni poslanec, član deželnega odbora. — Rudolf grof Chorinsky, c. kr. dvorni svetnik. — Dr. Ferdinand Eger, odvetnik, deželni poslanec. — Adolf Elsner, c. kr. predsednik dežel. sodišča. — Karol pl. Hollegha, c. in k. polkovnik v p. — Dr. A. B. Jeglič, knezoškof. — Ivan Knez, veletrgovec. — Ludevik Können, generalmajor, poveljnik 44. bramborske brigade. — Dr. J. E. Krek, profesor, deželni in državni poslanec. — Gustav Kulavics, c. kr. deželnovladni svetnik. — Viljem vitez pl. Laschan, za oskrbovanje občinsk. opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželnovladni svetnik. — Josip Lenarčič, veleposesnik, predsednik trgovske in obrtne zbornice. — Franc Levce, c. kr. deželni šolski nadzornik. — Albert pl. Levičnik, c. kr. predsednik deželnega sodišča v p. — Leopold baron Liechtenberg, veleposesnik, deželni poslanec, namestnik deželnega glavarja. — Michael Lukanc pl. Savogradski, c. kr. polkovnik v p. — Dr. Danilo Majaron, odvetnik, predsednik odvetniške zbornice. — Ludevik Matuschka, c. in k. podmaršal, poveljnik 28. voj. divizije. — Viktor Pessiack, c. kr. finančni prokurator. — Ivan Plantan, c. kr. notar, predsednik notarske zbornice. — Karol Pollak, tovarnar. — Maks Samassa, tovarnar. — Dr. Franc pl. Šuklje, dežel. glavar. — Dr. Ivan Šusteršič, odvetnik, deželni in državni poslanec. — Teodor baron Schwarz, c. kr. deželni predsednik. — Dr. Ivan Tavčar, odvetnik, deželni poslanec in član deželnega odbora. — Ivan Vončina, magistratni ravnatelj.

LISTEK.

Volkovi.

(Iz poljščine.)

Bila je že noč, ko so drčale sani Andreja Kocube iz malega mesteca po beli sneženi cesti proti domu.

Poskočni, srednje veliki rjavček je urno pregibal noge, ki so se komaj dotikale zemlje. Taisto je pokrila pred uro mehka in tenka plast do sedaj še popolnoma belega, neumazanega snega. Prijetno je zvončkljal zvonček na konjevem komatu v tiho noč.

Nakratko je potegnil veter in zaplesale so drobne snežinke po zraku, nato pa je nastala globoka tišina vse-naokrog. Vsa širna pokrajina je bila podobna velikemu tupatam nagubanemu belemu prtu, ki so nanj lili medli žarki polne lune.

Urno so se pomikale štiri sence po snegu kraj pota: konj, sani in v njih dve človeški postavi.

Eden je bil mož, star šele nekaj nad dvajset let. Bil je ogrnjen v kožuh in pokrit s kapo iz ovčine, ki jo je imel pomaknjeno na čelo. V roki je držal vajeti in sedajpasadaj je cmoknil z jezikom, bolj da opomni konja, da

nekdo sedi na saneh, kot da ga spodbudi k še hitrejšemu teku. Konj je letel po bliskovo, sani pa so drsele za njim.

Poleg moža je sedela žena. Bila je odeta s kožuščkom iz lisičevine in ogrnjena z ogrinjalom, izpod katerega so se videle samo oči in del obraza.

V naročju je držala speče dete, ki je ležalo na blazini v povojih, zavito v toplo flanelovo ogrinjalno. Čez usta je bilo zagrnjeno s pregrinjalom, da ni mogel ostri zrak do nežnega obraza. Na pregrinjalu so se vsled tople sape otrokove zbirale resne kapljice, ki so se izpreminjale na mrzlem zraku v ledene kristale. Skrbna mati jih je vsak hip otirala od zaslona.

Andrej je opazoval vse to z vidnim zadovoljstvom, nato je pogledal naprej po potu in ko ni zapazil nič posebnega, je objel ženo napol in pritisnil svoje rdeče močne ustnice na njeno rubinasta usta.

»Pazi, da ne zbudiš Jančka,« je zašepetala, četudi ji je napolni možev poljub srce z neizrečeno blaženostjo, koje toplota se je razlila po vsem telesu.

»Ali ne bo prej zaželel hrane, predno prideva domov?«

»Po zdravnikovem navodilu sem ga navadila, da spi ponoči po pet ur nepretrgoma, in če ga ti sedaj ne zbudiš,

se bo zbudil in hotel mleka šele, ko bomo doma.«

»Moja najdražja Zofija!« in zopet jo je poljubil. — Oba sta bila v tem trenutku neizrečeno srečna in njuni postavi sta bili v celem obsegu te besede v resnici lepi.

On je imel črne oči, ki so plamtele kot ogenj; imel je črne nasukane lase in črne velike brke, lepa, takisto črna brada mu je obkrožala lica zdrave rdeče barve.

Ona — pravtako posebljeno zdrave — je bila bela kot sneg, le na licih so cvetele sveže rdeče vrtnice. Zdelo se ti je, da z njih res duhti vonj vrtnic. — Oči je imela zelenkasto-modre. Često so se zagrnilo v vlažno meglo, v zenicah pa so se izpreminjale barve kot v opalu. Njeni plavi lasje, čudovito volni in fini, so se svetili ter so razpuščeni segali do pasu, podobni svilenemu ogrinjalu.

Ljubila sta se iz vse duše. Tako se morejo ljubiti samo ljudje, ki so ustvarjeni drug za drugega. To ni bil zakon, podoben onim, ki se sklepajo črsto po kmetih, prisiljeni vsled trdo-vratnosti in lakomnosti očetov, niti ni bil tak, kakršni se včasih sklepajo med gospodskimi ljudmi brez prave ljubezni.

To čutno ljubezen je pa zlasti pri Zofiji še vzviševala vera v svetost zakona in vzvišenost materinsiva. V njem

nem sru je gorela brezmejná ljubezen do sinčka. Silno je ljubila moža, a ne manj malega Jančka.

Andreja so spoštovali in ga hvalili povsod. Med trgovci in uradniki v mestu je užival velik ugled in njegovi sovaščani so kazali nanj kot na vzorčajo. S svojim precejšnjim premoženjem je bil vedno pripravljen vsakomur pomagati iz stiske, kdor ga je prosil pomoči.

Po vsem tem se mu je godilo jako dobro in izhajal je kar najbolje. Imetje se mu je vidno množilo. Oženil se je z lepo Zofijo, hčerko uradnika, in pri tej zvezi je odločevala samo ljubezen. — Zofija je bila dosti izobražena in pripravna za vsako delo. Ko je preteklo leto, ki sta ga preživela oba v najlepši slogi in edinosti, se jima je narodilo dete. Kdo bi si mogel želeli še kaj več? To je bil višek zemeljske sreče.

In on je to popolnoma zaslužil, ljudje pa so ga, držeč se evangelskega reka: »Po njih delih jih boste spoznali«, upravičeno cenili. Njemu in njegovim delom ni mogel nihče nič očitati.

Pa vendar... na dnu duše, prav v zadnjem kotičku je tičala umazana zver: samoljubje, ki ni imelo z ljubeznijo nič skupnega. Okoliščine in razmere, ki se v njih najbolje spoznajo in preizkusijo značaji, niso nikdar tako

Delo Nemcev.

Nemško raznarodovalno delo ob mejah ni samo nemško in nekristjansko, temveč tudi protikatoliško, — to nam dokazujejo mnogi zgledi. Nemško delo v obmejnih krajih se vrši v znamenju gesla: Proč od Rima! Nemški katoliki seveda kljub temu — ne verjamejo, da vsled nevednosti — podpirajo to delo, ki ga v prvi vrsti propagira »Südmarka«.

Sicer leto 1910 za »Südmarko« ni bilo bogve kako srečno. Beg njenih zastopnikov iz sodnih dvoran je vzbudil povsodi mnogo opravičenega zanimanja in je postavil v čudno luč one ljudi in ono družbo, ki se sklicuje na kulturo nemškega naroda, ko vrši svoje nekulturno delo v slovanskih in zlasti slovanskih obmejnih deželah.

Zastopniki »Südmarke« so se čutili razžaljene, ko se jim je predbacivalo najboljšo prijateljstvo s protestantskimi hujskaskimi pastori, ki kot propagatorji nemškega mišljenja in čutenja delujejo složno proti Rimu za losvonromovsko gibanje! In tožili so, a umaknili tožbo, predno se je doprinesel dokaz resnice. Ostal je sum, da žive s protestantskimi pastori pod eno streho, in dokazalo se je tudi nešteto krat in vedno na novo, da ta sum ni neupravičen.

Nemški katoliki in morejo utajiti tega, kar je povedal protestantski pastor Albani iz Štajerske Lipnice na letnem zborovanju glavnega društva Gustav-Adolfove ustanove na Lipskem o nemškem obrambnem društvu »Südmarka«, za katerega zbirajo denarje tudi katoliški Nemci. Ta pastor Albani je ob tej priliki povedal, da je iniciativa za ustanovitev losvonromovske banke izšla iz »Südmarke«, ki je oskrbela pripravljeno delo. Tiskano letno poročilo prinaša Albanijev govor dobesedno in kot dokaz tudi navajamo najznačilnejši odstavček:

»Imamo v južni Avstriji društvo »Südmarka«, ki je spoznalo, da je treba varovati nemške jezikovne otoke s primernim ozadjem, da je treba kmetov. Začelo je torej z naseljevalnim delom, enako kakor ga vrši na Poznanjskem pruska država. »Südmarka« je v teh zadnjih treh letih uporabila vsega skupaj četrta milijona kron v ta namen in je skoro izključno naseljevala evangelijske ljudi, ker je bila gotovejša njihovega nemštva, in sicer iz Virtemberškega in deloma tudi iz Saškega. To so krepki in zmogni ljudje, ki so prišli tjakaj. (Spominjamo se, da je pastor Albani letos tudi že drugače sodil o teh ljudeh.) K službi božji se zbiramo 80 do 100 mož v neki kmečki izbi, kar je sicer tesno, pa gre. Nimamo nobenega harmonija, samo nekaj glasovir, ki mogoče že dvajset let ni bil uglasben, toda mi smo zadovoljni. Društvo »Südmarka« je uvidelo: Ako hočemo, da napreduje nemški kmečki stan, rabimo banko, ki naj bi imela značaj zadruga malih naseljencev. Jutri stopi odbor skupaj, da ustanovi banko in ni več dvoma, da pri navdušenju, ki vlada v alpskih deželah za to delo, pridemo do zaželjenih ciljev. Odpotoval sem in potujem po Saškem, Tirinškem, Virtemberškem in Bavarskem, moj prijatelj Mahnert iz Maribora se pelje v renske

dežele, 3. zopet na Badensko, da dela razpoloženje za novo provinco nemštva in evangeljstva ob Dravi. Mojo novo župnijo Lipnico, v kateri sem šele 1 leto, sem pripravil v prvem hipu od tega, da je zvišala cerkvene davke od 240 na 2400 kron. To je bilo delo enega večera.«

Te besede protestantskega pastora so dovolj jasne za nemške katolike, kakor tudi za nas Slovence. Kdor izmed nemških katolikov podpira »Südmarko«, podpira delo proti katoliški Cerkev, proti Rimu, proti papežu, in se sam izobčuje iz edine zveličavne Cerkve. V delu »Südmarka« vidimo samo delo protestantskih pastorej, ki vrše svoje nekristjansko raznarodovalno delo s pomočjo denarja, ki ga sistematično nabirajo med neavstrijskimi državljani. Besede Albanijeve so bile odkrite, zato bi bilo edino prav, da nemški katoliki tudi odkrito odgovore na te besede z dejanji.

Tega sicer ne moremo izsiliti, toda lahko kličemo ob tej priliki zgodovinsko resnico, da se vsaka prizadeta krivica maščuje ob svojem času.

Tožbe obmejnih Slovencev.

Naši brati, štajerski Slovence, svojo mejo vrlo dobro branijo. Ena nemškutarska trdnjava za drugo se podaja v njihove roke, ne pomagajo Schulvereinovi milijoni, ne Südmarkini tisočaki, ne lažnjivi »Štajerci«, štajerski obmejniki so res močnejši. Mi Korošci se iz srca veselimo njihovih uspehov in jim želimo še več sreče v čast in prid slovenskemu narodu. Korošci sicer nimamo zaznamovati takih zmag, četudi smo ravno tako pridni in delavni za blagor in pravice teptanega in vsepovsod zaničevanega slovenskega Korošca. Kdo ni slišal o zadnjih taborih, ki sta jih po vsej slovenski Koroški prirejala neutrudna naša vodja dr. Brejč in Grafenauer! Res, kar je le mogoče, to se je storilo in se še deluje. Če pa ne beležimo velikih zmag, nismo krivi mi, kriv je koroški zistem.

V boju za pravice imajo k sreči Štajerci pred nami eno prednost, da imajo svoje šole, poduk v materinnem jeziku, posvetno inteligenco in večalmaj tudi narodno uradništvo. Korošci smo v tem oziru daleč v zadnji. Sol nimamo, slovensko brati se učijo v nekaterih krajih samo v prvem razredu, po mnogih, čisto slovenskih krajih pa sploh nič. Veliko je število tistih, ki ne morejo prebirati slovenskih listov, ker nikdar niso videli slovenskih črk. Da, naše učiteljstvo šele v četrtem šolskem letu — mimogrede — pokaže otrokom »latinske« pismenke, najbrž da se ne bi s to pomočjo naučili še slovensko brati iz slovenskih katekizmov. Berejo torej samo nemško, mislijo z Nemci ali kar jim nabrbrajo »Freie Stimmen« ali »Grazer Tagblatt«; govorijo slovensko, volijo pa nemško, naše domače voditelje psujejo po nemških zgledih in grede vsi, še eden ne ostane doma, v boj proti rodnemu bratu.

To nenaravno narodno zaslepljenost pa gojijo za to dobro plačani učitelji. Naj je še tako slab učitelj, da je le dober agitator, pa ga zrivajo na vrh

in zmiraj je dovolj denarja. Politiko že začnejo v šoli, uče jih hajlati, navzlic vsem pritožbam prirejajo z otroki »Sonnwendfeier«, pojejo v šoli »Die Wacht am Rhein«, »Das deutsche Lied« itd. Slovensčina, če je še sploh kje predpisana za uk, se ne zahteva. Nadzornik Prešern je naravnost nekemu učitelju povedal, da se »s tem« ni treba toliko ukvarjati, »weil nicht alles so heiss gegessen als gekocht wird.«

Nič bolje se nam ne godi pri naših tudi od Slovencev plačanih uradih. Vsi uradi so v službi nemškega »Volksrata«. Slučaji iz drugih krajev mi niso dovolj znani, zato napišem samo, kar že dolgo časa opazujem v Borovljah v Rožu. Pred par leti si še tupatam naletel v uradih na može, ki so znali z ljudstvom govoriti in ga razumeli. Na c. kr. davkarji so bili trije, na c. kr. pošti po tri, ravno tako si na sodnji naletel na ljudi, ki so zmogli slovensčine, obenem pa — pravični.

Najprej so »ščtili« c. kr. davkarji; zdaj je nemško vse, oskrbnik, kontrolor, pristav, sluga, samo eksekutor zna slovensko. Slovenske pobotnice se kažejo okoli in strankam delajo sitnosti. Slovenski napisi so izginili.

Na pošto je prišel mož, ki zna samo nemški, tudi ekspeditorice ne znajo slovenski ali pa se tako kažejo. Slovence so že »blöd«, če pišejo slovenske naslove, da, zadnjič še nemške poštne spremnice niso hoteli sprejeti, ker je bil naslov s slovenskimi črkami napisan in je Nemka ime Tuftschnig smatrala za slovensko.

Pa naj bo dovolj! Pokazati sem samo hotel, s kakimi nasprotniki ima opraviti naš človek, da je pri nas težko, zelo težko biti narodnjak in svojo narodnost tudi pokazati. Reči pa moram, da se naš mož, naš obmejniki vsega tega ne ustraši, da raste dan za dnem njihovo število, posebno še, odkar se čuti varnega pod streho V. L. S.

Književnost.

* »Črna žena«. Ta krasna, iz domače zgodovine zajeta povest je izšla ravno kar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani kot ponatis iz »Domoljuba«. Povest je zajeta iz najzavimivejše in najviharnejše dobe naše narodne zgodovine, namreč iz časa turških bojev in kmetijskih uporov. Pisatelj nam zna v zanimivi in kratkočasni obliki prav jasno naslikati razmere, ki so takrat odločevale in vladale v življenju našega kmeta. Povest, ki je polna zanimivih dogodiljavev, se vrši na Kranjskem, glavno njeno pozorišče je pa krasna gorenjska stran in v prvi vrsti je tolikrat opevani blejski kot. Najkrasnejše kraje naše lepe domovine je pisatelj tako lepo naslikal, da bo bravec duh nehote splaval v obližje nebotičnega Triglava k temnozelenemu blejskemu jezeru. Knjiga, ki je opremljena z lično naslovno sliko ter bogato in okusno ilustrirana, stane kljub svoji obširnosti le 1 K 40 h, vezana pa 2 K ter se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in knjigarni »Ilirija« v Kranju. Povest je vredna, da si jo nabavi sleherni kmetjska hiša.

* Božične pesmi za solo, zbor in orgle zložil Alojzij Mihelčič, organist v Metliki. Op. 11. Založil skladatelj. Tisk

»Zadružne tiskarne«. — Bližajo se veseli božični prazniki, o katerih se goreči organisti kolikor moč potrudijo, da z lepimi pesmicami proslavé rojstvo Zveličarjevo. Kdor hoče imeti novih, lahkih, a obenem mičnih božičnih pesmic, naroči naj si zgoraj navedeno delo. Lično natisnjena zbirka, odobrena tudi od kn.-šk. ordinariata, obsega pet pesmic, pisanih v priprostem Mihelčičevem, a našim pevskim zborom prikladnem slogu. Tudi v teh pesmicah se ne manjka solov in duetov, ki so menda za božične pesmi postali že nekako obligatni; toda ti soli in dueti nikakor niso teatralnega značaja, kar se žal le prevečkrat nahaja v božičnih skladbah, temveč drže se v pravih mejah cerkvene dostojnosti. Naroča se to priporočljivo delo v »Katoliški Bukvarni« ter stane izvod 1 K 40 h.

* Šmarnice za leto 1911 so že dotiskane. Spisal in založil jih je J. M. Seigerschmied, župnik v Naklem. Naslov jim je: »Marija, naša najboljša mati.« Primerne so tudi za nagovore v Marijinih družbah.

Gorenjci pozor! Vse potrebščine za božični čas in novo leto: jaslice, okraske, popirje, suhe vence, kipe, podobe, male sličice, božične in novoletne razglednice, molitvenike, rožne vence, škapulirje, pisarniške potrebščine, knjige in sploh vsakovrstna božična in novoletna darila kupi vsakdo po najnižjih tovarniških cenah v »Knjigarni Ilirija« prej Karel Florijan v Kranju.

Slovanski vestnik.

s Rusinske gospodarske zadruga. Rusinski narodni gospodarski list »Ekonomist« prinaša poročilo o rusinskem zadružništvu iz katerega povzemamo: Do leta 1898. se delovali v Galiciji Poljaki in Rusini skupaj na polju zadružništva. Tega leta so pa ustanovili Rusini »Krajevnyj seuz kredytovnyj«, ki obsega 234 zadrug. Lanskega leta je imel prometa 47,728.000 Kron. K sejuzu nespada: Narodna trgovla, institucija podobna naši gospodarski zvezi, zavarovalno društvo »Dniester«, deželna kontrolna zveza rusinskih posojilnic in mlekarne zadruga. Število zadrug in članov vedno narašča. Bilo je:

Leta	število zadrug	število članov
1905	100	46.630
1906	134	59.548
1907	180	79.550
1908	227	88.842
1909	304	108.898

Letošnjega leta je bilo do meseca avgusta 390 zadrug. Deželna kontrolna zveza izdaja dva mesečnika (»Ekonomist«, za ljudstvo pa »Samopomožec«) ki se tiskata skupaj v enajst tisoč izvodih. Poleg tega obstoje še posebna društva, ki se imenujejo »Narodni dom«, ker imajo za glavni namen postaviti »Narodni dom« v katerem se nahajajo vsa rusinska društva in zadruga. Vsi »Narodni domi« skupaj predstavljajo vrednost 108.000 Kron. »Narodna trgovla« obsega že 92 trgovskih zadrug, 12.500 članov, ki imajo 135.000 deležev. Denarni promet »Trgovle« je znašal lansko leto 2,989.000 Kron. Trgovskega prometa so imeli 1,582.000 K, a blagajniški promet je iznašal 20,642.000 K. Na čelu ji stojita dva specialista, katera

nanese, da bi to strašno zver zbudile iz njenega spanja in jo spodile z njenega ležišča. Nihče ni nič vedel ali slutil o nji.

Pot, ki sta jo imela naša znanca še pred seboj, je držala najprej dobre pol ure po planem. Hitro se je odsedala pot. Konj je veselo tekel v enakomernem teku in ni kazal nikake utrujenosti. Dobro živinče je bil ta konj, bil je pameten, vztrajen, močan in potrpežljiv. »Da bi le prišla skozi Hvastovčev gozd, dokler sije mesec. Tam je pot slabša, kolesnice so globoke in na potu je dosti jam in jamic. Če prideva še tod skozi srečno, pa sva na varnem kot doma pri pečli.«

»Ali volkov ni v gozdu?« je vprašala skrbno žena.

»Morebiti so, saj veš, da Hvastovec, ki ne shaja baš najboljši, često nima s čim krmiti ovac, in če mu ktera pogine — kar se ne pripeti ravno redkokrat — pa ji sleče kožo in jo zavleče v gozd. Tam pa požro mrhovino volkovi, ki so se prav radi tega v zadnjem času zelo razmnožili.«

»Da bi nas le ne napadli.«

»Zakaj naj bi nas napadli? Kolikokrat sem že vozil ta skozi, pa nisem še nikdar naletel na kakega volka. Sicer pa — saj imam samokres s sabo.«

»Bog in devica Marija naj nas varujeta nesreče,« je zašepetala Zofija in naredila znamenje križa možu na čelo, potem nad glavo deteta in nazadnje sebi na prsi.

Tu se je skrtil mesec, baš ko je rjavček zdirjal v šumo.

Nastala je tišina in nihče ni izpregovoril besede. Andrej je vstal, pregledal samokres na en strel, vtaknil lič v slamo, ki je bila nastlana spredaj na saneh, napel vajeti in pogledal pred se, potem na stran, na desno in levo. Sneg, ki ga je bilo tu več kot krog mesteca, je nekoliko zravnal kolesnice in zasul jamice. Zato je tekel konj enako urno kot prej. Tekel je sam, ne da bi ga bilo treba priganjati. Silno je udarjal s kopiti ob zmrzlo zemljo, tako da je prebil tanko snežno plast in je glasno odmevalo po gozdu.

Kar naenkrat jame striči z ušesi in zdirja na vso moč. Sani začno poskakovati, mož in žena se spogledata s prikrito grozo v obeh.

»Ega, e — e!« krikne Andrej in nategne še močnejše vajeti.

Rjavček pa stegne glavo naprej, da dobi več prostosti in zleti kot strela.

»To nekaj pomeni,« zašepeta žena, »rjavček je gotovo začutil nevarnost. Poznam ga. Že moj oče ga je imel.«

»Poglej, vidiš!« hiti dalje in vije vsa prestrašena roke.

Pod niskimi od snega upognjenimi vejami smrek na levi se je nekaj posvetilo — kot dve sveči.

»Volk!«

»In tu, glej!«

Tudi na desni se je svetilo.

»Volkovi!« je kriknil Andrej.

»O Bog reši nas.«

»Ne boj se, kmalu bomo iz gozda. Potem smo varni. Na planem se nas ne lotijo!« Hotel se je kazati mirnega, pa glas se mu je tresel od razburjenja.

Čez par minut je rjavček, ki se je spretno izogibal vsem zaprekam na potu bušnil iz gozda. Toda gorje! volkovi niso izginili, ampak so v primerni oddaljenosti sledili sanem. Šele sedaj jih je bilo mogoče videti. Spredaj je tekla veličanska volkulja s široko odprtimi gobcem, za njo pa so se podili štirje mladi volkovi, gotovo njeni mladiči. Bili so močni in silni, a manjši kot volkulja.

Nada, da bi bilo mogoče uiti strašnim zverem — je ginila.

Do vasi je bilo še pol ure.

Rjavček, če tudi je bil arabske pasme in se je mogel meriti z marsikaterim konjem, ni bil več mlad. Moči so mu ginile. Tekel je še vedno, a se je tupaj pot ravna in gladka. Le ponekod je ležal zakrit kamen na poti. A teh se ni več izogibal, kot preje, ampak je zadel vanje. Sedaj pa sedaj se je za hip ustavil, zbral zadnje sile, se zopet pognal in letel . . . letel, da se je temnilo v obeh. Toda ta tek ni bil več enakomeren, gotov in vztrajen. Upanje, da bi se bilo mogoče oteti, je izginilo. Konjeve moči so vidno pešale.

Zofija je molila.

Mož je zgrabil za samokres, se oprl spredaj na sani, pritisnil orožje k licu in meril v sredo zasledovalcev. Počilo je, razlegal se je strel, tako; nato je bilo

slišati grozno tulenje. Tropa je obstala za sekundo pri ubiti zver. Volkulja je povohala ubitega sinčka, potem pa se je zaletela še urneje za sanmi, kot bi bila podžgana z željo po maščevanju, za njo pa mladiči.

Zofija je neprestano molila. Andrej se je mrzlično tresel po vsem telesu in mislil:

»Rjavčkove moči pešajo, to je očitno. Do vasi je še skoro pol ure. Ko nas volkovi doidejo, nas raztrgajo, brezdvomno. Poginili bomo vsi trije . . . in še konj povrhu. Samo na en način bi se mogel rešiti . . . in ženo tudi . . . to da kako ji to povedati? . . . Ne smem . . . To je umor, zločin . . . če bi me kdo naznanil . . . Ba! nihče ne bo vedel za to . . . in žena me ne izda . . . Ona me tako ljubi!«

Stal je še vedno, obrnjen proti volkom in je snoval volčje misli v glavi.

Zdelo se mu je, da čuti njih dih, kako mu pali lica, a palil ga je le strah in divje zverinske misli, ki so se mu budile v notranjosti srca. Nekaj se je pripravljalo in je vrelo v njegovih prsih, nek naklep mu je dozoreval v glavi in ga je obvladoval bolj in bolj.

Strašne zveri pa so mu zrle v obraz s svetlimi, groznimi očmi.

Naenkrat je, kot zmotlen po njih pogledu, zagrabil z obema rokama speče dete v povojih z blazinico in šalom, strgal vse skupaj materi iz rok in zavihtel . . .

»Za božjo voljo! Kaj delaš!« — je zakričala Zofija z groznim glasom.

je posiala poprej »Prosvjeta« v Irlandijo, kjer so izvrstno organizirane kmetijske zadruge, da se v tej stroki izobrazita. »Narodna trgovla« ima po raznih mestih vzhodne Galicije 19 podružnic, kjer je zaposlenih 150 uradnikov.

Južna železnica.

Železniški odsek državnega zbora se je v zadnjih dveh sejah bavil z vprašanjem zvišanih tarifov južne železnice. Lansko leto se je posrečilo odseku, da je vlada dovolila 7odstotno zvišanje le za eno leto. Pod pretvezo, da državni zbor ni zboroval, pa je letos dovolila vlada zvišane tarife do konca leta 1917. in sicer kljub temu, da so proti zvišanju protestirali deželni zbori prizadetih dežel, med njimi tudi kranjski.

Železniški minister je opravičeval vladino dovoljenje s tem, da se bo večji dohodek porabil samo za investicije in da se je doseglo zenačenje s tarifi državnih železnic. Ko so ga pa vprašali poslanci, ali sploh obstoji določen investicijski program, ni vedel odgovora in tako visi prej ko slej n. pr. preureditev ljubljanskega kolodvora v zraku, kljub temu, da je z zvišanimi tarifi tudi Kranjska hudo prizadeta. Vrh tega so bili tarifi južne železnice doslej prilagodeni gospodarskim razmeram planinskih dežel, sedaj pa so se izpremenili po šabloni državnih železnic. Posledice take izpremembe pa so jako slabe za planinske dežele. Za brzovozno blago se je zvišal tarif kar za 29 odstotkov. Znižal se je pač tarif za les, a le v večjih razdaljah, kar ne bo koristilo Kranjski, ampak največ laškim trgovcem z lesom na Koroškem in Štajerskem. Mala ugodnost je tudi znižan tarif za vsakdanja živila (mleko, sočivje itd.) kot brzovozno blago. Neprimerno pa se je znižal tarif za eksport, za železo, popir, steklo in sladkor. Od vsega tega pa nimajo vse dežele, ki rede južno železnico, prav nič, ampak ves dobiček bodo vtaknili v žep karteli. V sled zvišanja tarifov bo imela južna železnica vsako leto 4 do 5 milijonov kron več dohodkov, a to vsoto bodo trpele planinske dežele same, ki bodo morale krvaveti celo na korist kartelom.

Taki popustljivosti vlade napram južni železnici so mnogo krive razmere v železniškem ministrstvu. Sekcijskega načelnika Weeberja, ki je najbolje poznal razmere južne železnice, je n. pr. vlada brez vsakega pomisleka vpokojila, da je postal generalni ravnatelj južne železnice. Kljub temu pa vladne stranke nimajo poguma, da bi nastopile proti taki popustljivosti, ker se boje, spraviti vlado v zadrego. Poslanec Wittek je predlagal v odseku prav ponižno resolucijo, ki obžaluje, da železniški odsek ni imel prilike, pečati se z vprašanjem zvišanih tarifov. Precej ostro je zaropotal nad vlado poslanec Steinwender. Kljub temu pa si večina ni upala sprejeti Reslove resolucije, ki je predlagal protest proti dovolitvi zvišanih tarifov. Pač pa se je sprejel drugi del njegove resolucije, da ne jamči po odsekovem mnenju zvišanje tarifov ne za sanacijo južne železnice ne za potrebne investicije.

Ko pride odsekovo poročilo v zbornico, bo prilika, izpregovoriti proti vladni popustljivosti napram velekapitalistični južni železnici odločno besedo in jo zlasti opozoriti, da soglasni sklepi prizadetih deželnih zborov ne smejo biti zanjo — quantité negligéable.

Statut avstro-ogrské banke.

Dunaj, 9. dec. 1910.

Danes je pričela zbornica prvo branje predloge o bančnem statutu. Zadeva je samaobsebi velike gospodarske važnosti, a pravega zanimanja v zbornici za njo ni. Govorniki, ki nastopajo, obravnavajo predlogo stvarno. Češki agrarec Holy naglašá med drugim, kako da je potrebna skupna banka. Wittek želi, da naj se gleda tudi na male trgovce in kmete. Lewicky je zadovoljen, ker se vzdrži skupna banka. Bucek je tudi zadovoljen, da se ohrani skupna banka. Ellenbogen se izjavlja proti izplačevanju v gotovini. Govore še Redlich, Kuranda, Pichler, Tvaruzek. Zastopnik »Slovenskega kluba«

poslanec dr. Korošec

izjavlja, da odklanja njegova stranka bančno predlogo pred vsem iz političnih razlogov. Nihče naj ne zahteva od opozicije, da bi za stališče vlade tako odločilno predlogo podpirala s svojimi glasovi. Glasovanje za predlogo pomenja podpirati sedanjo vlado. Nemogoče se mu zato zdi in ne more verovati, da se je potegovala neka vodilna osebnost z opozicijskih klopi za poročilo o tej vladni predlogi, dasi v drugem oziru rad veruje poročilu, da bi vlada drage volje to snubitev blagoslovila.

Tega že zato ne more verovati, ker so se svoječasno na dotični strani z navidezno odkrito vehemenco borili proti pogodbi in ne more nihče tajiti, da pripada bančna predloga med najvažnejše predmete takozvanih pogodbenih vprašanj. Ne smemo tudi pozabiti, da zastopa to predlogo tisti finančni minister, ki je, kar se z vso gotovostjo zatrjuje, še sam akcionar »Avstro-ogrské banke«. (Čujte! Čujte!) Če je to res, bi bilo inkompatibilno, da zastopa sedanji finančni minister privileg, ki koristi njegovemu zasebnemu premoženju.

Vpoštevati se mora tudi, da na Ogrskem predloge ne bodo gladko rešili, da nastane mogoče glede na banko brezpravno stanje in je zato mogoče, da bo morala zbornica popravljati svoje sedanje stališče. Kakor uče to podobni slučaji, gotovo kaj takega ne koristi ugledu zbornice. Pravilnejše bi bilo razpravljati o predlogi pari passu z ogrskim državnim zborom. Brezpogojni prijatelji predloge naj se zato ne prenačijo in naj vplivajo na vlado, da zagotovi gladko rešitev bančnega vprašanja v ogrskem državnem zboru pred Novim Letom.

Za Slovence so pa merodajni tudi stvarni razlogi, da glasujejo proti predlogi. Banka je velekapitalistično podjetje, ki mu podeljuje država velike predpravice, medtem ko banka državi le malo vrača. Nedostopna je pred

vsem malému mozu, glavniča se naha-ja večinoma v nemških in v mažarskih rokah in znajo odstranjanjti vplivanje slovenskega kapitala. Odločno mora kot kmečki zastopnik obsojati postopanje banke nasproti kmečkim kreditnim zadrugam. Banka bi morala nasproti kmečkemu stanu ravno tako postopati, kakor postopa nasproti industriji in trgovini. Zelo upravičena je tudi pritožba kmečkih krogov, ker se ni razširil kontingent namenjen za hipotekarna posojila. Slovenci zavzemajo glede na izplačevanje v gotovini tisto stališče, katerega zavzemajo ostale stranke. V odseku hočejo predlagati izpreminjvalne predloge glede na določila o suspendiranju izplačil v gotovini. (Živahno pritrjevanje.)

Seja se je zaključila ob tričetrt na šest.

Tujski promet.

Kako tujski promet narašča, kažejo sledeče številke zdravilišča Bled: v letu 1906. je bilo obiskovalcev Bleda, ki so prenočevali 2640, leta 1907. 4006, leta 1908. 4342, leta 1909. že 6291 in letos jih je bilo po izkazu zdraviliškega lista 7320. Največji kontingent dala je Češka in Nižje - Avstrijska, namreč čez 3000 tujev. Zdraviliških pristojbin se je letos doseglo okroglo 13.000 K. Da je ta narastek obiska pripisovati večji del otvoritvi svetovne proge skozi Ture v Trst, je resnično in le prav neznamni del tega povzdiga prometa s tuji, pride drugim faktorjem v dobro. Imamo sicer prometno društvo in tudi zdraviliško komisijo, sedaj še celo društvo »Zarja«, ki bo zimski šport pospeševalo in tudi občina se še nekaj zavzame za tujski promet, a vse to ne doseže naravne reklame, katero nam dela železnica, ki vozi svetovne ljudi mimo jezera in s tem opozarja tujca na naš »Biser Kranjske«.

Nabavljena je oljnata slika Bleda v velikosti 2½×2 m, katera sedaj visi na državnem kolodvoru v Pragi za reklamo in katera nas je veljala 1500 K. Od te podobe nabavili smo si tudi reprodukcijo, katera nas je veljala 1200 K. — Namreč 600 podob po 2 K. Veliko od teh reprodukcij je poslanih že v reklamne namene. Nabavilo si je prometno društvo na Bledu tudi en relief Triglavškega pogorja, kateri je veljal čez 1000 kron. Izdali smo tudi zemljevid, kateri nas je veljal čez 500 K. Skupaj 4200 K.

Za zgled kako naj bi skrbela zveza za promet tujev za vsa društva in naprave tujskemu prometu namenjene, naj bi bilo načelstvo »Sächsischer Verkehrsverband«, Vorort Leipzig, ki pozivlja v svojem glasilu »Reise und Bäder Zeitung« št. 511, z dne 30. nov. t. l. na strani 1507, da zglase vsi gostilničarji in imejitelji stanovanj za tuje svoja podjetja v svrhu da se izda skupna knjiga »Sommer in Sachsen«.

Enako knjigo naj bi se izdalo tudi za Kranjsko in za obžalovati je, da taka knjiga od Kranjske ni bila v več tisočih izvodih na razpolago obiskovalcem lovske razstave na Dunaju v letošnjem poletju. Omenjena zveza bo to

knjigo, katero izda sedaj, založila v 5000 izvodih ter se razdeli na mednarodni potovalni in prometni razstavi v letu 1911. v Berlinu.

Tržiške novice.

t Javen delavski shod je preteklo nedeljo kaj lepo uspel. Shodu je predsedoval g. dr. Ivan Zajc, ki je dal najprej besedo gospodu poslancu Iv. Pibru. G. Piber je opisoval delovanje deželnega zbora. Povdarjal je, kako naši poslanci zvesto izpolnjujejo pred volitvami dane obljube, zlasti kako so pre naredili občinski red ter omogočili delavcem vstop v občinski zastop. Potem je prešel na draginje in odgovarjal na navadne ugovore, s katerimi tožijo soc. demokrati in hujskajo ljudi zavolje draginje. Dokazoval je, da je glavni vzrok draginje umazana spekulacija; rešitev moramo pričakovati le v združenju producentov in konsumentov. — Nato je povzel besedo g. dr. Zajc, ki je jako poljudno in obširno pojasnjeval kaj so storili naši državni in deželni poslanci za delavstvo, ki tudi v dejanju kažejo, da imajo srce za delavca. Potem je opisoval pomen in namen jugoslovanske strokovne organizacije. To je edina organizacija, v kateri dobi delavec vse, kar potrebuje za samoobrambo, tudi varstveno pomoč in pomoč za čas, ko ne more delj časa nič zaslužiti in vse to za majhne prispevke. Kako je to važno za delavca, kadar zbolí! Pri nas je sušica jako pogostna in tudi med delavstvom vsako leto zahteva veliko žrtev. Na Kranjskem umre vsak teden približno 42 ljudi in od teh povpr. 7 za sušico. A ta bolezen traja navadno več let in prav ta delavska organizacija lahko pomaga delavcu ves čas dolge bolezni. — K sklepu je predlagal g. župnik sledeče resolucije: 1. Delavstvo, zbrano na tem shodu priznava, da je J. S. Z. najbolj primerna za naše delavstvo. — 2. Delavstvo prosi poslance, naj nadaljujejo započeto delo glede delavskih domov in naj delajo na to, da se starostno zavarovanje čim preje izpelje. — 3. Izreka poslancem S. L. S. popolno zaupanje. Vse resolucije so bile sprejete z velikim odobravanjem in z njimi je bil shod zaključen.

Miklavžev večer je zopet napolnil dvorano pri Bastelju. Od srca smo se smejali Miklavžu, ko je pripovedoval, kako je želel svoj god enkrat obhajati v nebesih, pa je moral tudi letos na zemljo, da ustreže vsem prošnjam, ki jih je sprejel.

t Društvena predavanja. Predzadnji terek je g. V. Cadež končal predavanja o romanju v Sveto deželo, ki se vselej napolnila društveno dvorano. Govoril je o tem predmetu zaporedoma šestkrat. Zadnji terek je predaval gospod župnik o suženstvu pri Rimljanih.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

On pa je zavihtel in vrgel. V istem trenutku so se sani zadele ob kamen in se močno stresle. Opotekel se je, izgubil ravnotežje in padel iz sani na pot, v sneg.

Žena je omedlela in padla v sani... rjavček pa je, ko je čutil znatno izgubo teže, napel zadnje moči in stekel kot strela.

Nesrečna žena se je zavedla sredi med množico sovasčanov.

Naenkrat se je nabrala velika truma ljudi okoli sani. Ko so nezavedno ženo pripravili zopet do zavesti, in jim je ta s pretrganimi stavki pripovedovala, da sta tam na potu... sredi med volkovi... — mož in sin, tedaj je zgrabil vsakdo, kar mu je bilo najbližje: ta koso, oni cepec, tretji vile, četrti sekiro... in so hiteli na pomoč svojemu bližnjemu. Obrnili so tudi rjavčka in pognali nazaj. Z velikanskim hrupom, krikom in šumom je hitela vsa truma na kraj nesreče.

Zofiji pa je stopilo v tem hipu vse natančno pred očmi, kar se je zgodilo. In tedaj se ji je stisnilo srce in bilo ji je, kot bi ji kdo zabijal trnje v glavo... In ona ga je tako ljubila, morda še bolj kot Jančka.

Nenadoma so obstali. Tu so ležali raztrgani kosi Andrejeve obleke... videlo se je, da se je branil. Tam je bil kos telesa, rama, dalje glava. Vse krvavo. Volkov ni bilo nikjer.

Zofija je hodila tu okrog molče, kot prikazen. Rdečica je izginila iz njenih lic. Oči so nečesa iskale. Naenkrat je kriknila. Zdelo se je, da ji raztrga ta krik prsi na drobne kosce, kot so bili

oni tam v snegu. Stekla je k jarku poleg pota.

Na dnu, ki je bil s snegom pokrit, je ležal šal, v njem blazinica s plenica-mi... in v plenica-h dete... živo... speče.

V ledene kristale pretvorjene rosne kaplice nad ustmi pa so se svetile v mavričnih barvah ob žarkih vzhajajočega solnca.

Ja, tu je hedu, če je ukul in ukul čluveka sama žima, zmeri sama žima. Ta žima zleze pučas tud u glava in prežene iz ne use mežgane in pol ni člouk prou za nubena pulitka več.

Iz mojem prjatlam Šebrom je glih tku. U negau glau se že tku al tku ni neko! pusebu svetil. Nemu se je gudil glih tku, kokr u starih časeh predi-

cam, ke sa jm še iz trskam svetil: zdej mejhen luč, pa spet egiptuska tema; udkar je pa začeu žima cufat in mudroce flikat, sa pa še trske u negau glau precej utemele. In pol nej ednud taega čluveka pugerva, de se u na pulitka zastopu?!

Use, kar je prou!

Puglejma gespud dohtar Taučarja. Ta nima drgač iz žima za upraut, kokr u sojeh frej urah in še tekat sam tulk, de ja mal putlač in puvala, in vnder že sam tu najnga tku škudliu učin-kuje, de je začeu na pulitičneh sojeh krokarijah sam sebe pu iblanskh uštar-rijah hudu zmerjat in zaupnce pred-lagat tistem, ke jm je sam mejčken preh zaupajne jemau. A ni usega tega uržah žima? Sam žima more bt uržah, de je tud gespud dohtar Taučarjuva lampa začela pujemat in ugasvat, drgač s jest tega na morm mislt. Ica na more zdej na gespud dohtar Taučarja uplivat, ke ja ni; tu b blu mugoče pu let; al pu let se gespud dohtar Taučar šona, kulkr se dá in raj u kakšn sense iz plzncam želodec zamaka, de se mu na pušeši, kokr de b hodu iz mojmo pr-jatlam Šebrom in placrešpehtarjam pu takeh hišah, ke »Buh roka vn muli« žima cufat in zaupnce talat ldem, ke jm je on sam vs zaupajne udreku.

Astn, za mojga prjatlma Šebra in gespuda dohtar Taučarja jest že vem, kuku je iz nima; al placrešpehtar gespud Ribnkar, ta me pa skrbi. Iz tem pa res na vem, kuku stuji. On je pu en plat ta nar hujš agitator za sežigajne ldi; on ket svobodomisle ud mladeh nog na trpi, de b se ubog črvički ker-

krat mastil iz negaumu, skus Ivan Hribarjave zasluge prdublenem tku appetiteh trebuščkam, pu ta druh plat pa spet laz za gespud dohtar Taučarjuvem nusam in straš ldi, de uja kle-rekalci, če dubeja Iblana u roka, pred rotužam lid sežigal. Tu men na gre skp. In kokr use kaže, je mogu gespud placrešpehtar pr en prložnost soje mežgane iz kozjem zamejnat in de za-tu zdej iz negave glave tak štiflni vn prhajaja. Na vaga je gespud placreš-pehtar še kokr še šika, kar se pa kvali-tete am tiče, je pa tku, no, recima tku. Ta narbulš negau konc ni dost prida in men se zdi gespud placrešpeh-tar glih tku, kokr štokfiš, ke ga brez glave ukul pušilaja; nega tud gespud dohtar Taučar jemle na soje pulitične krokarije brez glave iz saba.

No, pa za te gespud dohtar Taučarjuve pulitične krokarije je nazadne tud use glih, al pride kdu najne iz gla-va, ali pa tud brez ne; glauna reč je, de pride in sprau soj percjon cvička u želodec in tku pumaga berta na lebe-ralna plat prezvat in nagibat.

Jest sm lanski let prašu enga berta tam u dvorskem ukraj, kere u volu »Tega t pa dons se na morm puvedat lub moj Pepe!« m je reku. »Du zdej sa še zmeri leberalci bulš moja kuntšaft, čm rečt: več ga pupijeja; če u ja pa tud use, kar sa du zdej pupil pr men, tud du vilitu puplačal, pol sm iz duša in telesam nhn, če pa ne, me znaja pa rad mt!«

In ke sm ga tist jutr pred vultvam še enkat prašu, kam se u uagnou in kere u volu, zagudrnou je jeznu nad

Napačni filozof, jurist, medicinec in profesor pred sodiščem.

Elegantno, črno salonsko oblečen sedel je večeraj v petek 9. decembra t. l. pred ljubljanskim deželnim sodiščem Nikolo Pisković, doma iz Jesenovca na Hrvaškem. V senatu so: predsednik, svetnik Vedrnjak; votanti: svetnika vitez pl. Luschan in Koblar in c. kr. sodnik vitez pl. Grasselli. Obtožbo zastopa državni pravdnik dr. Trenz, obtoženec se zagovarja ognjevit. Pove, da je izdelal v Sarajevu sedmi gimnazijski razred. Koj uvodoma kriči tako, da mu pravi predsednik: »Wenn Sie sich so frech benehmen werden, werde ich Sie strafen. Bedenken Sie, wo Sie stehen.« Ko se čita obtožnica, ki označi Piskovića, da je »verbummelter Student«, se Pisković prikloni državnemu pravdniku. Ker mu očita obtožnica, da se je klatil tudi po Štajerskem, protestira: »Bitte schön, in Steiermark bin ich nicht so herum gezogen« in zagrozi, da če ga bodo »štenkali«, ne bo nič govoril, ker skesano prizna, kar je storil. Pisković je bil v Gradcu, kjer je pohajal v društvene prostore »Zarje«. Tam je izmaknil izpričevala »Zarjanom« Obermannu. Arnšku in Brozoviću in sicer je vzel te popirje zato, da jih izrabljuje, če bo v sili, ker s svojimi izpričevali bi ne bil nikjer ničesar dobil. Ko mu predbavica predsednik, zakaj da se je predstavil za profesorja, pravi, da je bil prav za prav profesor, ker je instruiral na zagrebškem gimnaziju. Hud je na tiste, ki so izpovedali, da je izvalil pod lažnjivimi pretvezami denar od njih, češ, da sta zgolj Obermann in Arnšek upravičena, da ga tožita, ker je zlorabljal njune popirje in so zato tirjali gospodje od teh dveh denar, ki ga je vzel na posodo na njuno ime. Grozi župniku Nemanjču, ki mu je posodil 200 K. Pove, da je prosil tudi za spremembo pri benediktincih, kjer bi ga bili sprejeli pod pogojem, če poravnava svoje umazane dolgove. Podal se je v Budimpešto, da bi izprosil pri cesarju pomiloščenje, a k avdienci ni bil pripuščeno. Iz Budimpešte se je povrnil v Zagreb, od tod se je podal na Dunaj, kjer so ga aretirali detektivji. Predsednik prične čitati izpovedi tistih, ki jim je Pisković izvalil denar. V Ljubljani se je septembra predstavil prelatu Kalanu kot Obermann in kot član »Zarje«. Prelat Kalan mu je podaril pet kron. Pisković: »Bil sem takrat lačen.« — Profesorju Pengovu v Št. Vidu se je predstavil kot absolviran filozof. Kaplanu Antonu Lovšinu v Mirni peči se je predstavil za medicince Arnška. Govoril je g. Lovšin ž njim latinsko in mu posodil 10 K. Pisković: »Takrat nisem 24 ur ničesar jedel, bliskalo, grmelo je!« Predsednik: »Če bi bili prišli in rekli, da imate sedem šol, bi gotovo nič ne dobili.« Obtoženec nato pripoveduje, da ga ni Hrvata, ki bi znal tako dobro slovensko, kakor zna on in da ga ni Slovenca, ki bi znal tako dobro hrvaško, kakor zna on slovensko. Župnik Nemanjč je v preiskavi izpovedal, da se mu je leta 1903. predstavil s pravim imenom. Bil je pri njem večkrat. Zadnjič je bil pri njem februarja 1906 in je

rekel, da je profesor v Zagrebu. Rekel mu je, naj mu posodi 200 K. Ker jih sam ni imel, je šel župnik ž njim k trgovcu Kresu, ki je posodil na župnikovo jamstvo proti mesečnim obrokom obtožencu 100 K. Obrokov ni vračal. Profesorju Cukljali se je predstavil v Mariboru kot suplent. Izvalil mu je 10 kron. Kaplanu Balohu se je predstavil v Vidmu kot Arnšek. Obvestil je o tem g. Baloh predsednika »Zarje« dr. Rožiča, ki je odpisal, da ni bil to pravi Arnšek. Župniku Josipu Hartmannu se je predstavil pred tremi leti in hotel za izkušnjo posojiti 50 K. Podaril mu je nekaj kron. Dekanu Francu Dolinarju v Moravčah se je predstavil kot visokošolec. 28 K je izvalil proti reverzu Otonu Karhaležu. Obtoženec izpove, da je poslal denar župniku Nemanjču in Karhaležu te dni nazaj, kar se tudi dokáže. Pri župniku Antonu Znidaršiču v Beli cerkvi, se je obtoženec redno oglašal vsako leto parkrat za podporo in sicer se je predstavil leta 1907. kot jurist, leta 1908. kot filozof, leta 1909. pa zopet kot jurist. Župniku Jakobu Porenti v Stopičah se je predstavil obtoženec kot profesor pri salezijancih na Rakovniku. Obtoženec: »Saj sem tudi bil.« Predsednik: »Salezijanci nimajo profesorjev.« Dekanu Doganu v Metliki je izvalil obtoženec 50 do 100 K. Prestavil se mu je kot filozof. Odpustil mu je že ves dolg. Obtoženec se krega nad gospodom dekanom, ker mu je odpustil dolg. Župniku Pavloviću na Suhorju je enkrat izvalil 30 K, češ, da kmalu postane profesor. Pokazal mu je vrata, ker je enkrat zabavljajl čez vse oblasti. Pisal mu je pozneje iz Zagreba, da dobi profesorsko stolicu. Župniku Domin. Janežu v Postojni se je predstavil za »Daničarja« Nikolaja Obermanna in mu izvalil 12 K. Župnik je pozneje izvedel, da študira pravi Obermann v Gradcu. Kaplanu Alojziju Wester v Slavini se je predstavil kot Obermann. Prosil je, naj mu posodi 7 K. Ker se mu je zdel sumljiv, mu je podaril Wester 1 K 40 v. — Obtoženec je svoje dolgove iz zapora vun poravnal in sicer mu je poslal v ta namen monsignor kanonik Štepinac okroglo 400 K. Obtoženec se jezi nato čez ljubljansko sodišče, češ kakšno krivico da mu je delalo, ker ga je zasledovalo. Smeh v občinstvu. Obtoženec se obrne nazaj in obzmerja občinstvo, ker se smeji. Ko je izvedel, da ga zasleduje ljubljansko deželno sodišče, je pisal sodišču več pisem, češ, naj ga puste pri miru, ker bo sam vseeno vso zadevo uravnal. Jezi se na »Slovenca«, ker ga je iskal z noticami. Aretiran je bil 10. novembra na Dunaju. Predsednik: »Ali ste bili že kaznovani.« Obtoženec: »Ni bilo prilike.« Nato pa pravi: »Das ist eine Schande für Österreich, da mene neoporečnega človeka tako preganjate.« Ko utemeljuje državni pravdnik dr. Trenz obtožbo, obtoženec večkrat odločno odkima z glavo. Obtoženec govori po državnem pravdniku daljši obrambeni govor, v katerem zafrkuje državnega pravdnika in grozi, da bo že z vsemi obračunal, ki so ga spravili na obtožbo klop. Pravi, da se glede na znanje in vedo ž njim more izkušati malokateri profesor. Pravi, da če bo izpoznan za krivega, mu ni veliko na tem, koliko bo obsojen, ker se v ječi popolnoma dobro počuti. — Senat se na to dolgo posvetuje. Predsednik naznani sklep, da sodišče po čudnem obnašnju obtoženca ni prišlo do sklepa, če je obtoženec popolnoma duševno zdrav in ga bodo zato preiskali zdravniki. Obtoženec: »Proti temu, da nisem pri zdravi pameti, najodločnejše ugovarjam in izjavljam, da dokler ne bo razprave, ne bom nič jedel.« — Z napovedjo moderne stradalne stavke zapusti izgubljeni študent sodno dvorano.

Uspehi trgovske podjetnosti.

Nekako pred 20 leti se je združilo narodno zavedno češko trgovstvo v Kolinu in je ustanovilo vknjiženo zadrugo z omejeno zavezo »Kolinsko tovarno za kavne primesi«. Idejo je sprožil g. Kříčka, ki je tudi prejel predsedstvo, ki ga ima še danes v rokah. Kakor je pokazal čas, so češki trgovci pravo zadeli. Razume se samo po sebi, da je nemška konkurenca novo češko trgovsko podjetje vehementno napadala. Nobenega sredstva, da bi ž njim uničila mlado trgovsko podjetje, ni pri tem izbirala, vse ji je prav prišlo proti energičnim češkim trgovcem. Ali v kljub temu je »Kolinska tovarna« krasno uspevala in že leta 1898 se je pokazala potreba izpremeniti registrovano zadrugo v trgovsko akcijsko podjetje. Prvotni akcijski kapital je znašal 600.000 K. S tem trenutkom se je začela za »Kolinsko tovarno« nova plodna doba. Boji in težave so bili seveda še vedno veliki. Na eni strani je

bila neprijateljska konkurenca, katere se pa novemu podjetju ni bilo treba več bati; kajti bilo je skozi in skozi solidno in izdelki »Kolinske tovarne« so se prav rapidno širili po vseh čeških deželah, k čemur je prav izdatno pripomoglo zavedno češko trgovstvo, ki je znalo ceniti pomen gesla: »Svoji k svojim«. Na drugi strani pa je bilo v začetku prav občutno pomanjkanje strokovnih, izobraženih sil. Tu si je združeno trgovstvo vedelo prav kmalu pomagati: izobrazili so si potrebne sile sami.

Kmalu prvotna tovarna v Kolinu ni zadostovala več številnim naročilom od vseh strani, in zato je bilo treba misliti na ustanovitev podružnice. Leta 1900 torej, komaj tri leta potem, ko je Kolinska tovarna postala delniška družba, je že stala tovarna v Prostejevu, ki je vsaj nekoliko razbremenila tovarno v Kolinu. In zdaj, ko je podjetje v čeških deželah na celi črti zmaga, je nastopilo svojo pot po drugih slovanskih deželah. Leta 1900 se je zvišala glavica na 1.200.000 K. K obema tema subskripcijama je bilo pozvano predvsem slovansko trgovstvo in udeležilo se je subskripciji v prav odlični meri slovensko in poljsko trgovstvo. In tako danes lahko rečemo, da je »Kolinska tovarna« splošno vseslovansko podjetje. Ker se je razpečavalo vedno več in več blaga, se je seveda pokazala potreba zidati nova tovarniška poslopja. Danes ima »Kolinska tovarna« poleg prvotne tovarne v Kolinu še sledeče tovarne: v Prostejevu (na Moravskem), v Ljubljani in v Sandovi Višnji (Poljsko), ki bo gotovo še letos; tovarne za sušenje cikorije ima v Kolinu, dve v Rečianih (na Češkem), v Prostějovu in v Chropižu (na Moravskem) ter v Sandovi Višnji (na Poljskem), kjer je vzela v najem veleposstvo, na katerem sama prideluje cikorijo. Delavstvo in pisarniško osebje jemlje »Kolinska tovarna« v svojih podružničnih tovarnah vedno le iz tistega kraja in tiste narodnosti, kjer podružnica stoji. Iz Kolina odpošlje v podružnico le svojega strokovnega ravnatelja.

»Kolinska tovarna« danes krasno prosperira. Dividende znašajo 8 do 10 odstotkov. Rezervni fond je narasel čez 400.000 K.

Slovansko trgovstvo, ki je udeleženo pri »Kolinski tovarni«, si je bilo od vsega začetka v svesti, da morajo uspehi njegovega gospodarskega dela priti v direktno korist narodu. Zato iz svojega čistega dobička »Kolinska tovarna« podpira narodno šolstvo na mejah in daje velike vsote tudi slovenskim obrambnim inštitucijam, slovenskemu delu in torej tu eminentno narodno delo.

Iz majhnih skromnih začetkov je zraslo obširno podjetje vsega slovanskega trgovstva v Avstriji kot plod premišljenega gospodarskega dela.

V Ljubljano je prišla »Kolinska tovarna« leta 1908. To leto je namreč kupila Jelačinovo »Jugoslovansko tovarno« in jo je popolnoma preosnovala in preuredila. Tako je »Kolinska tovarna« danes edino slovansko podjetje na celem slovanskem jugu.

Ljubljanska tovarna je sezidana lansko leto. Opremljena je z najmodernejšimi stroji in izdeluje poleg kavne primesi tudi figovo moko.

»Kolinska tovarna« je eklatanten primer, kakšne uspehe doseže smotreno delo na gospodarskem polju. Požrtvovalnost češkega trgovstva je podjetje ustanovila, samozavest trgovstva ga je razširila in okrepila in danes stoji tu »Kolinska tovarna« kot plod realne slovanske vzajemnosti na gospodarskem polju. Naj bi se zavedalo pomena tega podjetja naše trgovstvo in naše občinstvo in pripomoglo, da to edino domače podjetje te vrste na celem jugu tudi tu požene globoke korenine!

„Slovenska Straža.“

Nova podružnica »Slov. Straže« na Goričini se je 8. t. m. ustanovila v Prvačini ob navzočnosti velikega števila zborovalcev. Že prej, ko se je ustanavljala podružnica, je bilo vpisanih mnogo članov, na dan ustanovitve pa jih je pristopilo še 35. Govorila sta na zborovanju o našem narodnoobrambnem delu č. g. župnik Primožič in urednik Kremžar iz Gorice.

Somišljeniki, rabite samo vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«!

Privedajte kavi samo **Kolinsko kavno primes** »V korist obmejnim Slovincem«, ki ima na ovitku stampiljo »Slovenske Straže«. Edino ta je res najboljša.

Ne jejte drugega kruha in potic, kakor onega, ki je zamešen z žitnimi droži (kvasom) »V korist obmejnim Slovincem« iz Prve jugoslovanske to-

varne droži Josip Košmerl v Ljubljani, Frančiškanska ulica 8.

Na vsako pismo narodni kolek »Slovenske Straže«!

Darujte ob vsaki priliki za »Slovensko Stražo«! Zbirajte po vinarju!

Vsiljevanje tujega blaga je postalo pri nas na Slovenskem v zadnjem času neznosno. Prav posebno vsiljujejo razni tuji agentje našim ljudem tujo cikorijo. Za nas je v tem oziru stališče lahko: »Slovenska Straža« je namreč sklenila pogodbo s Kolinsko tovarno v Ljubljani, in ta tovarna zdaj izdeluje po naročilu »Slovenske Straže« kavino primes v korist obmejnim Slovincem. »Slovenska Straža« je to storila v smislu svojih načel in ker ve, da je kavina primes iz Kolinske tovarne v resnici najboljša in ker je Kolinska tovarna domače podjetje. Zato »Slov. Straža« nujno pozivlja slovenske gospodinje, naj kupujejo edino le kolinsko kavino primes z napisom »V korist obmejnim Slovincem« in s pečatom »Slovenske Straže«, ki mora biti na vsaki škatljici pritisnjen.

Slomškov dar čez 20 K:

Po g. Jan. Hornbök, kaplanu v Pliberku, 26 K. — A. Pušenjak nabral na tečaju za nadzorstvo v Celju 30 K. — Na svatbi g. Mihaela Warmuth, brata Antona Warmuth, lesnega trgovca in podjetnika v Brdu pri Šmohoru, pri kateri so bili navzoči tudi g. poslanec Fran Grafenauer, ženinov brat g. župnik Janez Warmuth, provizor gospod J. Hafner in g. Janez Milonik, se je nabralo in darovalo za »Slovensko Stražo« 55 K.

Slomškov dar po 20 K:

146. Fani Gustin, Trst, nabrala pri slovenskem omizju na Martinov večer 20 K. — 147. Janez Sever, Mengeš, 20 K.

Nadalje se je darovalo kot Slomškov dar: A. Jamnik, župnik v Selih, 5 K. — Pri občinski seji v Št. Vidu na Planini darovali odborniki z županom: g. J. Belak, župan, gg. Bračič, Luskar, Zagar, Romih, Zibert Fr., Zibert Jernej, Koprivec, Kralj, Rihar, odborniki, 10 K. — Vinko Jank, poverjenik Moh. družbe, Št. Paul, Kor., 1 K 10 h. — Po g. Ivanu Nep. Murovec, žpk. dek. v Črničah pri Gorici, nabrano pri svatovščini vrlega somišljenika g. Alojzija Lojk, 10 K. — Po g. Jan. Hornbök, kaplanu, Pliberk, v veseli družbi pri Likebu v Dobu nabrala Nežika Linhartova 16 K. — »Huda Lizika« nabrala pri ženitnini Svanjak-Gradišnik v Zg. Libušah p. Pliberk 14 K. — Tej svoti priveda tisti, ki je vsega tega kriv, 6 K. — Neimenovan v Ljubljani 1 K. — Od vesele družbe pri Križu 1 K. — A. Pušenjak, Maribor, nabral pri »Vuraku«, Sv. Miklavž pri Ormožu, 6 K. — Gdč. Milka Zemljakova nabrala ob priliki pevskega večera rajhenburških cerkvenih pevcev med cenj. gosti 12 K. — Po g. A. Rihar, župniku, Št. Vid na Planini, zložil prijateljski sestanek duhovnikov v Zagorju pri Pilštajnu, iz veselja nad zmago pri občinskih volitvah v Planinski vesi 10 K. — Pri gostiji Jakoba Pečovnik in Marije Sušnik dne 14. novembra nabrali od svatov za »Slov. Stražo« Ivo Rob. Vinko Jezernik in Fran Dežman 9 K 46 h. — Filip Abram, župnik, Pliskovica, nabral ob priliki blagoslovljenja novega župnišča med stareštvom 7 K. — Neimenovan 10 K. — Ivanka Rabič v knjigarni »Ilirija« v Kranju poslala kot Miklavžev dar 1 K.

Sklad Mohorjanov 1910.

60. Mohorjani župnije Črni vrh nad Idrijo 5 K. — 61. Mohorjani Sv. Bolfenc v Slov. goricah po g. Josipu Vodošek, župniku, 5 K 20 h. — 62. Mohorjani v Solčavi po g. M. Schmid, župniku, 18 K. — 63. Mohorjani v Središču po g. Jakobu Cajnar, župniku, 15 K. — 64. Mohorjani v Vuhredu po g. Josipu Čunko, župniku, 4 K. — 65. Mohorjani v Šmartnem pri Slov. Gradcu po g. Ivanu Lenard, župniku, 13 K. — 66. Mohorjani na Ježici po g. Simonu Zupan 18 K. — 67. Mohorjani v Zitarivasi po g. Valentinu Weiß, župniku, 5 K. — 68. Mohorjani pri Kapeli, Štaj., po g. Martinu Meško, župniku, 10 K. — 69. Mohorjani Št. Jurij na Strmcu, 5 K. — 70. Mohorjani v Šmartnem pod Šm. goro 13 K 26 h. — 71. Mohorjani pri Mariji na Zili, p. Beljak, 1 K 20 h. — 72. Mohorjani v Št. Vidu na Planini po g. Antonu Rihar, župniku, 12 K. — 73. Mohorjani v Novi Oselici po župniškem uradu 9 K 50 h. — 74. Mohorjani na Dobravi pri Ljubljani po g. Josipu Plantarič, župniku, 20 K. — 75. Mohorjani Bizelsko po g. Rudolfu Raktelj, 10 K. — 76. Mohorjani v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem 20 K. — 77. Mohorjani v Ribnem po župnem uradu 5 K. — 78. Mohorjani v Vodich 36 K. — 79. Mohorjani na Vurbergu pri Ptuj 3 K 80 h. — 80. Mohorjani v Strugah 6 K 40 h. — 81. Mohorjani v Št. Juriju

pri Kranju po g. Mih. Kmet, kaplanu, 10 K. — 82. Mohorjani v Dramljah 6 K. — 83. Mohorjani v Kamnigori po g. Simonu Ažman, župniku, 10 kron. — 84. Mohorjani v Bohinjski Srednji vasi po g. Ivanu Berlič, župniku, 20 K. — 85. Mohorjani v Colu nad Vipavo po g. Ivanu Janc, župniku, 10 K. — 86. Mohorjani v Zalilogu pri Železnikih po župnem uradu 6 K 40 h. — 87. Mohorjani Povir pri Sežani po g. Josipu Novak, župniku, 5 K. — 88. Mohorjani Ustje p. Ajdovščina po g. Antonu Jerič, kuratu, 2 K. — 89. Mohorjani Sv. Peter na Kronski gori po gosp. Franu Lom, župniku, 2 K 16 h. — 90. Mohorjani v zavodu Sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, 10 K 89 h. — 91. Mohorjani Št. Ilj p. Mislinja po g. Al. Musi, kaplanu, 9 K. — 92. Mohorjani Sv. Lovrenc na Dravskem polju po g. Jos. Ozmeč, župniku, 15 K. — 93. Mohorjani Marija Nazaret p. Mozirje po g. P. Kerubinu Tušek 15 K. — 94. Mohorjani Sv. Jurij v Škalah po dek. župnijskem uradu 13 K. — 95. Mohorjani v Veliki-nedelji po g. Jak. Menhard 15 K. — 96. Mohorjani iz Olševka pri Kranju 3 K 40 h. — 97. Moh. Sv. Križ pri Ljutom. po g. J. Weinlihu, župniku, 10 K. — 98. Mohorjani v Mengšu po g. Franu Kušar 10 K. — 99. Mohorjani v Škocijanu v Junski dolini po župnijskem uradu 22 K. — 100. Mohorjani Sv. Miklavž pri Ormožu 11 K 70 h. — 101. Mohorjani Pliskovica po g. Filipu Abram, župniku, 3 K. — 102. Mohorjani v Vremah 5 K. — 103. Mohorjani v Javorjah nad Škofjo Loko po župnem uradu 3 K. — 104. Mohorjani v Kranjski gori po g. A. Kreč, kaplanu, 12 K. — 105. Mohorjani Sv. Trojica v Halozah po g. Bernardinu Šalamun, kaplanu, 3 K 50 h. — 106. Mohorjanu v Št. Petru na Kra-su 20 K. — 107. Mohorjani v Slavini po g. Josipu Laznik 22 K. — 108. Mohorjani v Matenjivasi po g. Josipu Laznik 7 K. — 109. Mohorjani Zaplana po g. J. Mihelčič, župniku, 3 K. — 110. Mohorjani Spodnja sv. Kungota po g. A. Kociper, župniku, 3 K. — 111. Mohorjani Luče pri Ljubnem po g. Franu Lekše, župniku, 10 K. — 112. Mohorjani v Zičah p. Loče po župnijskem uradu 6 K.

Iredentovski sodni razpravi.

(Dalje.)

V Colpijevem procesu na Dunaju so včeraj zasliševali obtožena Tomasinja, ki je tajil, da bi bil v zvezi z italijanskim državljano Vittorio Colombo, kljub temu, da je to v preiskavi priznal. Našli so pri njem več zemljevidov s posebnimi oznakami. Predsednik senata je nato pokazal pismo, ki ga je hotel obtoženec Dante utihotapiti iz ječe nekemu Zanetti in v katerem piše: »Bil sem zelo neumen, da sem priznal; storil sem to, ker sem mislil, da je vse odkrito. Živim kot v peklu, ker sem izgubil spoštovanje svojih prijateljev.« Predno je Dante šel na orožne vaje, mu je Colpi naročil, naj si dobro ogleda neko vojaško strelišče, češ, da bo mogoče porabil podatke v svoje vohunske namene. Colpi sicer to priznava, a pravi, da mu ni Dante o tem ničesar pisal. Nato so se zaslišale priče, ki naj bi izpovedale, kako je Colpi vohunil za vojnimi pošiljatkami.

V Gradcu so včeraj brali razne akte, iz katerih je razvidno, da so bile večina hišnih preiskav brezuspešne. 11 oseb je bilo aretiranih zaradi veleizdaje, a so preiskavo zaradi tega zločina ustavili in uvedli zaradi motenja javnega reda in miru. Bralo se je tudi pravila italijanskega kolesarskega društva »Audax« in posamezne odstavke lista »Audax bicilistico«. Iz teh prečitanih odstavkov je razvidno, da so člani društva »Audax« pravzaprav glavni del prostovoljnega vojaško organiziranega kolesarskega zbora. Člani tržaških športnih društev so se na italijanskih tleh udeleževali vaj, ki so imele vojaški značaj. Posamezna mesta iz omenjenega rimskega lista dokazujejo iredentovska stremeljenja društva »Audax«. »Rim nam je dal prvega člana, Genova širitisočega, naj bi nam dal Trst ali Zader kmalu desetisočega«, piše ta list, ko bilježi širitisočega člana v Genovi. Izvedenca major Bolcano in profesor Zamponi, sta se oba izrekla, da obstoji iredentstvo, zlasti Zamponi je obsirneje dokazoval bistvo iredentstva. Po njegovem mnenju je dokazana zveza tržaških športnih društev z »Audaxom« in pospeševala se je ta zveza z izletji v Italijo. Zlasti živahno je bilo gibanje italijanskega društva »Audaxa« za časa bosenske krize, ko so se hoteli ponuditi člani tega društva kot prostovoljci Srbom v pomoč. Major Bolcano je izjavil, da je na primer namen društva »Dante Aligheri«, združiti vse pokrajine, ki spadajo etnografično in geografično skupaj, čeludni so pol. ločeni od Italije. Splošno

so vsi izvedenci, zlasti stotnik Divera, povdarjali, da v italijanskem časopisu kar mrgoli iredentskih izjav. — Senat je predložil porotnikom 14 vprašanj; 13 se tiče obtožencev zaradi veleizdaje, 14. pa je stavljeno glede obtoženca Deperija o razžaljenju Velikanstva. O sodbi še poročamo.

Jeseniške novice.

J Bliznje občinske volitve so liberalcem in socialnim demokratom tako zmešale glave, da niti ne vedo, kje bi zavoziljali, da bi zveza držala. Humer in drugovi pridušajo Jeseničane, da naj gredo za njimi. Jeseničani pa se v pest smejejo, ker so Humrovih, Hauptmanovih in če hočete tudi Ratečanovih neslanosti siti. Zato si bodo Jeseničani dobro premislili, predno bodo oddali kak glas liberalnim in socialnodemokratskim svobodomislecem. Zatorej pa, poštene občani, na noge, in pokažite ob priliki, da med nami plevel prostozi-darskega ferreerovsja ne bo poganjal. Potem pa naj svobodomisleci nosijo še enkrat tako dolgo črne kravate, kakor so jih nosili za Ferrerjem.

J Kako brezvestno so se nekateri »Naprejevi« lažnjivci, ki tolikrat radi laži spravijo rdečega urednika v zadrego, skobacali na Vincencijevo družbo jeseniško, ter vpijejo, češ, »kaj si morajo misliti gospa Trapen in drugi, ki z najboljšim namenom podpirajo družbo«, ker ni podpirala sodruga Končana. Bomo pa mi povedali socijem: Gospa Trapen in drugi so v dno svojega srca prepričani, da je delo Vincencijeve družbe tako plemenito, da bi sociji niti ust ne odprli nad njim, ako bi imeli v srcu le iskrico poštenosti. Vincencijeva družba nam je prevzvišena, da bi še govorili o nji — s sociji. Družba bo sama izdala letno poročilo, kjer ne bo pripovedovala, koga je podpirala, ampak koliko jih je podpirala, in kdo je družbo podpiral. Iz poročila bo pa gotovo razvidno, da med dobrotniki ni bilo nobenega socija, razven če vzamemo za dobroto — socialnodemokratske klevete. Dobra srca, spominjajte se Vincencijeve družbe ob vsaki priliki!

J Umrli je pretekli teden na Jesenicah soproga stavbnega podjetnika g. Vallija, ki je bila hči uglednega jeseniškega tržana g. Klinarja vulgo Rožmana. Zapuščeni g. soprog ji je oskrbel veličasten pogreb, pri katerem je svirala tudi tovarniška godba. Velika množica iz vseh slojev je izkazala blagi pokojnici zadnjo čast in spoštovanje. Večni mir njeni duši!

J Jeseniški Sokoli se perejo. Ker jih je sram vseh neumnosti, ki so jih uprizorili na Jesenicah in jih še uprizarjajo, se v »Narodu« izgovarjajo, češ, da »ni vse sokolsko, kar se priredi po ljudeh, ki so naprednega mišljenja«. Kdaj smo bili že mi mnenja, da je preklicano malo sokolskega, kar uganjajo Sokoli! Danes tajijo, da bi bila umazana igra »Mladost«, ki so jo svoj čas priredili, njihova uprizoritev; tajijo vse »štih«, ki so jih zadali z noži temu ali onemu itd. Nas prav veseli, da jih je že vendar enkrat občila rdečica sramu pred samimi seboj. Toda če jih bo pral tak veleum, kakor je »tržiška špaga«, ki piše, »kako je zadnji nepoplavljeni vrh pri vesoljnem potopu sprijaznil prej najbolj se sovražeče — živali«, potem je gotovo, da je še danes globoko v morju poplavljen tisti vrh, ki bi zedinil naše Sokole s poštenim slovenskim ljudstvom.

G. IN KR. ARMADA.

Vojaška konferenca

bo zborovala 14. t. m. na Dunaju. Predsedoval bo cesar sam. Udeležo se je nadvojvoda Franc Ferdinand, Friderik, Leopold Salvator in Evgen, vojni minister, šef generalnega štaba, armadni nadzorniki in generalni nadzornik kavalarije.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand divizionar.

Kakor se poroča, postane dosedanja brigadir v Lincu, nadvojvoda Jožef Ferdinand, poveljnik 3. pehotne divizije v Lincu. Kakor znano, je bival nadvojvoda Jožef Ferdinand svojčas kot štabni častnik v Ljubljani.

Pomnožitev gorske artiljerije.

Dve novi bateriji dobi tirolskopredarlski gorski topničarski polk.

Izpopolnitev trdnjavske topničarjeve.

Ustanoviti nameravajo tri nove bataljone trdnjavske artiljerije in sicer 2 na Tirolskem, 1 pa na Koroškem. Pozneje se izpopolni trdnjavska artiljerija še v Bosni in v Hercegovini, v južni Dalmaciji in v Galiciji.

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Dozdaj so izvolili na Angleškem 199 konservativcev, 152 liberalcev, 28 pristašev delavske stranke, 46 Redmondovih in 5 Briennovih pristašev. Pridobili so liberalci 14, konservativci 20 in delavci 4 poslance.

PODJARMLJENA FINSKA. — ŠKAN-DALI V RUSIJI.

Izšel je carjev odlok, po katerem se odpravi samostojno finsko državno tajništvo in se Finska naravnost podredi ruskemu ministrstvu. — Zaradi zanemarjenja dolžnosti je v preiskavi tifiško sodišče in jekaterinsko državno pravdnništvo. Velik škandal so zasledili pri črnorskem brodojvu. Častniki so namreč izkoriščali rekrute.

TAFT USTAVIL BOJ S TRUSTI.

Iz New-Yorka poročajo, da je zadnja Taftova poslanica povzročila med republikani samimi veliko nevoljo, ker je Taft s svojo poslanico odobril odušstvo trustov.

PO REVOLUCIJI V MEHIKI. — 1500 OSEB USMRČENIH.

Vojno sodišče v Mehiki je obsodilo na smrt 23 častnikov, ki so prestopili k revolucionarjem ob zadnji mehikanski revoluciji. V Mehiki je zopet mir. Preki sod je pustil 1500 revolucionarjev usmrčiti!

Dnevne novice.

+ Vrhunec hinavščine in komedi-jantsva. Liberalni časniki prelivajo sedaj krokodilske solze za obstrukcijo v proračunskem odseku v vseučiliški zadevi. — Koliko so vredne te solze, lahko vsak izprevidi iz sledečih dejstev: Prvič ta obstrukcija liberalce sploh nič ne briga, ker so jo delali izključno le poslanci S. L. S. med tem ko sta oba dv. svetnika, ki zastopata liberalno jugoslovansko strujo v proračunskem odboru, zlezla pod klop in so vrhu tega vsi liberalni slovenski in hrvatski listi z nesramno perfidnostjo napadali S. L. S. ravno zaradi obstrukcije v proračunskem odseku in zahtevali z njim lastno predrznostjo, naj se obstrukcija ustavi, — v veliko veselje in glorio vladne, Lahov in Nemcev. — **Nadaljevanje, suspendiranje ali ustavljenje obstrukcije je tedaj zgolj stvar posiancev »Slovenskega kluba«, ki bodo storili, kar bo do kot prav spoznali,** ne zmeneč se za mnenje ljudi, katerih narodno-politično delovanje ni obstajalo v nič drugem, kakor da so z liberalcem lastno zavratnostjo in perfidijo vselej v odločilnih trenutkih zapustili svoje narodne tovariše in pomagali narodnim sovražnikom. — Drugič, so v zadnji seji »Vseučiliškega kluba« glasovali vsi jugoslovanski liberalci in sploh vsi člani »Zveze južnih Slavena« kakor en mož za formalni kompromis, po katerem se odkazuje predloga o italijanski pravni fakulteti pododboru 12 članov. Še več: nihče izmed njih ni črnil besedice zoper ta kompromis, zlasti tudi tega ni storil navzoči poslanec Ljubljane in eksžupan Ivan Hribar. — Tretjič in slednjič je znano jugoslovanskim poslancem, da je »načelnik« »Zveze južnih Slavena« igral v celi zadevi ulogo, ki se da najbolje kvalifikovati z besedami, **da je bil še bolj vladen, kot vlada sama.** Ta gospod vladnega agenta sploh še nikdar več sleči ne more. — Skratka: Liberalci naj pometajo pred svojim pragom in naj pošljejo svoje »junake« v obstrukcijo, če jih veseli. — Naj enkrat zastopnika »Zveze južnih Slavena« v proračunskem odboru pokažeta, kaj znata. Poslanci »Slovenskega kluba« pa bodo slej ko prej postopali natanko le po svoji lastni volji in ne bodo poslušali prav nič ljudi, ki žive samo od narodnega in političnega izdejstva.

+ Priznanje dr. Šusteršiču. Iz Zaostroga je došla g. dr. Šusteršiču brzojavka, v kateri mu tamošnji č. oo. frančiškani in župniki v svojem in v imenu svojih župljanov kličejo: »Neumornemu borivcu za skupne ideale vere in domovine naše najiskrenejše priznanje z geslom: Vse za vero in dom!«

+ Plojeva opozicija. Tudi Plojevo glasilo »Slovenski Narod« je priznalo, da je Ploj prevzel referat za vlado o bančni predlogi. Že v tem dejstvu tiči vsa mizerija Plojeve »opozicije« in vsako izgovarjanje je pri pošteno narodnih možeh tu odveč. »Narod« pa piše, da je Ploj prevzel ta referat na željo Čehov. To pa je impertinentna laž! Ploj je le hodil okolu nekaterih Čehov in povpraševal, ako imajo kaj zoper to. Navadna uljudnost kolegov, ki so izobraženi ljudje, je, da mu vsak reče na tako vprašanje: »Jaz nimam nič zoper to«, ko vidi, da srce moledujočega hofrata visi na tej stvari. Vsak si mora

vendar misliti: »Kaj izprašuješ mene, saj moraš sam vedeti, če si kaj moža, — kaj storiš in kaj ne, če hočeš sploh veljati za opozicijskega poslanca.« Od bližje strani pa je hofrat Ploj prav natančno zvedel, kako se sodi njegov korak. Ploj se je usiljeval in je uljuden odgovor, ki je samoobsebi umeven, nalašč obrnil drugače. Toliko na »Narodova« zavijanja o Ploju, ki je »opozicionalec« po splošni trdki — ki pa gre z vlado čez vrh in strn v vsakem konkretnem slučaju, zlasti takrat, ko vladi prede. In vsak otrok ve, da silno prede vladi glede predloge o »plačilih v gotovini«. — A opozicijski hofrat je že kar na naprej za vlado. In »Zveza južnih Slavena« to mirno gleda. Kje pa je junaški Biankini, ki je še te dni očital »Slovenskemu klubu«, da je glasoval svojedobno za nagodbo? In vendar je skupna banka jedro avstro-ogrske nagodbe. Brez skupne banke dualizem ni držati niti deset let! ...

+ Naše velike priredbe prihodnje leto. Prihodnje leto bo bela Ljubljana zopet pričla velikih naših prireditev. Slov. kat. akad. društvo »Zarja« (Gradec) bo slavilo desetletnico svojega obstanka, in ob tej priliki se zbere vse slovensko in slovansko katoliško dijaštvo, da se izreče za katoliško slovansko demokratično misel. Potem se namerava prirediti skupen shod vseh jugoslovanskih mladeniških organizacij. In kot vreden in časten sklep bi naj bil eno- ali poldnevni katoliški tabor, katerega se bodo udeležili tudi Hrvatje iz Dalmacije in kraljevine. Vsi dalmatinski škofje so se izrekli za te prireditve in obljubili tudi svojo prisotnost. Prireditve se vršijo v tednu od 20. do 27. avgusta.

+ Zadrudna zveza v Ljubljani pozivlja s tem vse one njene članice, ki želijo, da bi jim pri sestavi računskih zaključkov za leto 1910 pomagali naši uradniki, naj se oglasijo pismeno ali ustmeno pri Zadrudni zvezi v Ljubljani do 25. decembra t. l. Ustreglo se jim bode po vrsti, kakor bodo prihajale prijave. — S prijavo naj p. n. članice naročijo tudi vse potrebne tiskovine za sestavo računov.

+ Knjigovodski tečaj v Novem mestu priredi Zadrudna zveza v Ljubljani od 27. do 31. decembra t. l. Oni, ki se nameravajo udeležiti tega tečaja naj to javijo do 20. t. m. po dopisnici Zadrudni zvezi v Ljubljani.

+ Pomen volitev v tržaško delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu ni tako malenkosten, kakor si menda nekateri člani predstavljajo, ker kažejo tako malo zanimanja za omenjene volitve, ki se vrše 29. t. mes. Knjige omenjenega zavoda izkazujejo okroglo 10 milijonov čistega premoženja, s katerim sedaj gospodarji iredenta, kakor ji je drago. Razni hišni posestniki imajo na 41 hišah, ki so bile po uradniku zavoda cenjene na 5 milijonov 400.000 K, 2.500.000 K hipotečnega posojila po 4½ odstotka. Seveda so vse te hiše v Trstu in italijanska last. V zadnji seji zavarovalnice je bila tržaški mestni občini zopet dovoljena hipoteka v znesku 1.000.000 K po 4 odstotke. Če se upošteva, da če ima zavarovalnica glavnic naloženo, se ji obrestuje po 4½ odstotkov, zgubi torej na leto 3000 K, katere morajo plačati volivci v prid laški iredenti v Trstu. Ker je pa zavarovalnica ravno letos povisala vplačila za vse nevarnostne razrede tako visoko, da se komaj izhaja, je naravnost škandal, da bi člani s svojim denarjem redili in podpirali laško iredento. Pa tudi glede na upravo moramo pomisliti, da stane uradniški aparat na leto krog 170.000 K, a nastavljeni so skoraj sami iredentariji. Gospodarstvo sedanje iredentarske uprave se najlepše kaže pri delavskih hišah v Trstu, ki so last zavarovalnice; cenjene so na 850.000 K, stanarine se dobi 55.000 K, samo administracijski stroški pa znašajo 22.200 K. Od tega odpade na davek le 2200 K. Iz tega se razvidi, kako velikanski pomen ima bodoča volitev. Edino le naša brezbriznost je kriva, da iredenta tako gospodari z našim denarjem in nam nalaga vedno višja vplačila. V upravnem svetu sta bila do sedaj dva Slovenca, preko katerih je večina sklepala po mislih iredentizma; krivi so temu člani, ki se premalo brigajo, da bi se dobila večina. Na zmago lahko računamo, ako vsak naš obvezanec vpošlje glasovnice na **Obrtni pospeševalni urad za Kranjsko v Ljubljani.**

+ Pred sklicanjem hrvaškega sabora. Hrvaško-srbska koalicija je povabila za 8. t. m. obe pravaški stranki: Stranko prava in Starčevićance na dogovor zaradi konstituiranja sabora. Povabilu se je odzvala samo Starčevićeva stranka prava, predsednik kršč.-soc. Stranke prava dr. Horvat pa je poslal pismo, da mora o povabilu skle-

pati strankin izvršilni odbor. Konferenca je bila zato odgojena. Včeraj popoldne sta imeli obe stranki odborov seji v tej reči; sklepi nam doslej niso znani. Govori pa se v zagrebških krogih, da bo Stranka prava za sporazum s koalicijo zahtevala: 1. da mora biti saborski predsednik Hrvat in 2. da se prvo podpredsedniško mesto prepusti njenemu članu. Starčevićeva stranka prava pa da je stavila samo prvi pogoj (da je predsednik Hrvat in ne Srb).

+ **Užitinski zakup.** Dežela je pridobila zakup užitnine v okrajih Kamnik, Kostanjevica in Ljubljana—Studenc.

+ **V upravni svet tržiške železnice** je deželni odbor imenoval kot svoja zastopnika deželnega glavarja pi. Šukljeta in dr. Iv. Šusteršiča.

+ **Iz deželnega muzeja.** Muzejskim adjunktom je imenovan dr. Jos. Mal.

+ **Občinski odbor občine Ribno** je dne 4. decembra t. l. v svoji seji radi velikih zaslug, katere si je pridobil sedanjí velečastiti gospod duhovni svetnik in dekan Matija Mrak v Stari Loki skozi 13letno bivanje kot župnik v Bohinjski Beli, izvolil ga za častnega občana.

+ **Kaj je z izseljeniškim odseki v društvih S. K. S. Z.?** Izseljenci, ako hočete udobno in ceneje potovati v tujino, oglašajte se pred odhodom v naši pisarni, predno se z agentom pogodite. Pisarna družbe sv. Rafaela za izseljence v Ljubljani, Dunajska cesta št. 32, v hiši »Zadružne zveze«.

— **Državni uradniki.** Včeraj je bila deputacija osrednje zveze avstrijskih državnih uradnikov v državni zbornici ter je konferirala v imenu davčnih uradnikov s člani odseka za državne uslužbenke. Prosila je, naj se dostavi k § 6. zakonskega načrta poslanca Prohazke, ki se tiče povišanja državnih uradnikov v višje činovne razrede, sledeče: Z ozirom na važnost, težavnost in odgovornost službe se morejo posamezne kategorije državnih uradnikov uvrstiti v višjo skupino časovnega avanzmaja. — Zvečer je zboroval odsek za državne uslužbenke ter je ob tej priliki izjavil baron Haedrtl, da je vlada skušala vpeljati časovni avanzma v novem zakonskem načrtu, ker hoče ravno s tem pomagati uradnikom nižjih kategorij. Disciplina pa se ne more vzdržati, ako podrejeni vé, da je sodba predstojnika v vseh važnih zahtevah za njegovo redno napredovanje brezpomembna, dokler ne zakrivi kakega hudega službenega prestopka. Vsled teh vzrokov more imeti časovni avanzma slabe posledice, dokler se natanko ne določi službeno razmerje uradnikov. Zato vlada ne bo podpirala predloženega zakonskega načrta ter priporoča, naj se tozadevna posvetovanja nadaljujejo. Z ozirom na te pomisleke se vlada noče spuščati v posameznosti predloge ter je minister poudarjal, da se ta predloga še ne more presojati s finančijelnega stališča, vendar pa se more že sedaj konstatirati, da bi tozadevni zakon zelo otežil državne blagajne in so vsled tega proti načrtu tudi finančijelni pomisleki. O tej ministrovij izjavi se je vnela daljša debata, v kateri se je poudarjalo, da je dolžnost vlade, da pomaga svojim uradnikom v sili z ozirom na veliko draginjo, kakor se tudi drugim skupinam prebivalstva prisloži potom parlamenta na pomoč. Minister je nato še poudarjal, da bi novi zakonski načrt zvečal državne stroške za 15 do 17 milijonov kron. V poznih večernih urah se je posvetovanje prekinilo.

— **Osmina po g. kaplanu Rihardu Smolej** bo v sredo, 14. decembra, ob 10. uri dokoldne v Komendi.

— **Slov. kat. akad. društvo »Dan« v Pragi** smatra za svojo prijetno dolžnost, da se tem potom najskreneje zahvali slavnemu društvu »Pravnik« v Ljubljani, ki mu je podarilo 14 letnikov svoje revije »Slovenski Pravnik«.

— **Boh. Bistrica.** Kat. slov. izobraževalno društvo vabi v nedeljo, 11. t. mes., ob treh popoldne v salonu hotela na »Pošti« k sledeči prireditvi: 1. Petje, 2. razgovor o portugalski revoluciji Mavrič; 3. igra »Repoštev«.

— **Plemenska živina v Medvodah.** Deželni odbor kranjski je nakupil na Predarlškem in Tirolskem 100 plemenskih krav in telic ter večje število bikov montafonskega in simentalskega plemena, kateri se bodo koncem prihodnjega tedna razdelili po nižani ceni med živinorejce. Živali so izvanredno lepe ter krave dobre molznice. Oglejajo se lahko vsak dan le od 4. do 5. ure popoldne na graščini Goriče pri Medvodah. Krave in biki pingavskega plemena so se večinoma že razdelili.

— **Katoliško izobraževalno in podporno društvo v Domžalah** vabi k Miklavževi veselici, ki jo priredi v nedeljo, 11. decembra 1910 v »Društvenem Domu«. — Spored: I. F. Wagner:

»Drvarji«, koračnica, društveni orkester. 2. A. Nedved: »Pozdravljam te, gorenjska stran«, mešani zbor. 3. A. Andlager: »Milotinke«, mazurka, orkester. 4. A. Foerster: »Ave Maria«, šestglasni mešani zbor s spremljevanjem godbe iz opere »Gorenjski slavček«. 5. Silvín Sardenko: »Mater Dolorosa« (»Zalostna M. B.«), v sedmih dramatskih slikah. 6. A. Medved: »Sv. Miklavž«, deklamacija. 7. Nastop Miklavža s sijajnim spremstvom in z obilnimi darovi. — Začetek točno ob pol 4. popoldne. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin., stojišča zadaj 60 vin., ob strani 40 vin. Otroci do desetega leta so v spremstvu staršev vstopnina prosti. K obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

— **Umri je v Šmartnu v Rožni dolini** na Štajerskem posestnik Jakob Smodej v najlepši moški dobi. Rajni je bil izredno značajan mož, prijatelj koroških Slovencev in brat stolnega kornega vikarja gosp. Fr. Smodeja v Celovcu. — Naj počiva v miru!

— **Izobraževalno društvo »Kranj«** priredi v nedeljo, 11. t. m. javno predavanje v »Ljudskem domu« v Kranju. Predaval bo dr. R. Capuder. Snov predavanja: »Iz zgodovine davkov«. Pričetek ob 6. uri zvečer.

— **Potres.** Iz Slovenca na Goriškem se poroča: 5. t. m. zjutraj okoli 3/4 na 2. uro nas je potres močno potresel. Smer od zahoda na vzhod.

— **Patronat za mladino.** Gospodje župniki, ki so že vpeljali »Patronat« v svojih župnijah, so naprošeni, da sporoče do konca leta, koliko izvodov »Detoljuba« žele v prihodnje dobiti.

— **Študentovski ples na skednju.** V nedeljo zvečer so hoteli učiteljski in v Solkanu z nadučiteljem Bajtom plesati na čast sv. Miklavža. Gospod župan jim je pa ples v javnih prostorih prepovedal in jih poslal plesat na skedenj. Čast mu! Zabavo je zaključil baje pretep med učiteljski. Lepi bodoči vzgojevalci naše mladine! Takih častivcev svetega Miklavža še nismo videli!

— **Podružnica društva »Abstinenc«** se snuje na Koroškem.

— **Imenovanje.** Sodni pis. oficijal v Komnu, Leopold Bekar, je imenovan za pis. nadoficijala.

— **Vzajemno podporno društvo v Ljubljani,** Kongresni trg (Uršulinsko poslopje) izkazuje za dan 30. novembra 1910 naslednje stanje: Aktiva: predujmi in posojila 4.667.326 K 68 vinarjev, razni dolžniki 27.110 K 02 vin., posestva 84.102 K 57 vin., vrednostni papirji 272.500 K, inventar 9733 K 93 vinarjev, gotovina v blagajni 9697 K 83 vinarjev. Skupno 5.070.471 K 03 vinarje. Pasiva: deležne vloge 1.930.593 kron 41 vinarjev, hranilne vloge dva milijona 677.171 kron 31 vinarjev, tekoči račun 156.809 kron 39 vin., saldo dobiček dne 31. dec. 1909 166.271 K 04 vin., saldo dne 31. novembra 1910 139.625 K 88 vin. Skupno 5.070.471 K 03 vin. Stanje lastnega društvenega premoženja 311.307 K 92 vinarjev. Vzajemno podporno društvo je tudi v letu 1910 izplačalo svojim članom na obrestih od vsakega deleža po 30 K in na dividendi po 7 K 50 vin., skupaj torej po 37 K 50 vin. za vsakih plačanih 195 kron. Dotičnikom, ki hočejo pristopiti kot člani v XIX. odsek, kateri začne poslovati s 1. januarjem 1911, se priporoča, da svoj pristop čimprej prijavijo. Imenovano društvo sprejema tudi od vsakogar hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 4 in tri četrtine odstotkov, dá torej za vsakih 100 K 4 K 75 vin. obresti.

»Če se še enkrat vidimo, boš šel v prisilno delavnico.« Pred deželnim sodiščem je bila 9. t. m. kratka razprava. Na obtožni klopi sedi 16 letni Rudolf Anžič. Delati noče. Kaznovan je bil že večkrat, ker je kradel in zaradi nezvestobe. Zadnjič je ukradel kolo. Tatvino prizna, kesa ne kaže nič. Top sedi pred sodniki. Predsednik dež. sodni svetnik Vedernjak proglasi obsodbo, po kateri se obsodi v dvamesečno navadno ječo in pristavi: »Če se še enkrat vidimo, boš šel v prisilno delavnico. Bomo videli, če bomo iz tebe še kaj napravili. Upam, da bomo.« Zanemarjeni fant čuje popolnoma mirno obsodbo in nastopi takoj kazen.

Ljubljanske novice.

IZ KNJIGE NARODNONAPREDNEGA ŽIVLJENJA.

Iz narodnonapredne stranke se nam poroča:

»Najboljši vtisek« je napravila v narodnonapredni stranki, kakor so iz vodstva narodnonapredne stranke objavili dunajskim listom, izjava dr. Tavčarja, ki je izrekla obžalovanje nad napadi na dr. Oražna in mu izrekla — »neomajano (!) zaupanje«. Ali to go-

spodje sami sebi verujejo? Postopanje dr. Oražna je vendar »Sloven. Narod« opisal v tako živih barvah, da je res malo preveč krepko govoriti o — »neomajnem zaupanju«. Če to dr. Oražen veruje, nam je prav, dr. Tavčar tega gotovo ne verjame in tudi marsikdo iz narodnonapredne stranke ne. Značilno za narodnonapredno stranko pa je tole: Za stvari, katere je celo po priznanju »Slovenskega Naroda« zagrešil dr. Oražen, bi bil v vsaki dosledni stranki nemogoč, v narodnonapredni stranki se mu pa izreka nekaj tednov po razkritjih — »neomajno zaupanje«. Gospodje si res nekoliko preveč upajo vleči svoje pristaje. Resnim ljudem res mora popokati tu vsako potrpljenje in vsako zaupanje v stranko, ki tako »dela«! Če sedaj nakrat dr. Tavčar, kateremu se tudi njegov podpis na nemško-slov. pogodbi ne zdi narodni greh, meni, da dr. Oražen zasluži »neomajno zaupanje«, je to stvar njegovega okusa, drugim se pa zdi, da ob takih razmerah — občinstvo ne more zaupati taki stranki. Gospodje naj se le klanjajo drug drugemu — razkrijli so se že toliko, da jih občinstvo lahko spozna in — ceni. Naj ne mislijo, da morajo Ljubljanci vse prenesti! Kako »narodno« je na primer govoril v znanih septemberskih dneh tudi dr. Švigelj in kako je vsako narodno dušo razgrela znano »Slovenčev« razkritje o tem možu. »Klerikalni« advokatje takrat od žrtve niso nič dobili, dr. Švigelj je bil, ki je med slovenskimi odvetniki napravil izjemo. Šele, ko ga je zagrabil »Slovenec«, se je mož spomnil, kaj ne sme narodni odvetnik. In sedaj ta mož hoče še vedno nositi prvi zvonec in se hoče siliti v prve vrste borilcev za »resnico in pravico«. Takrat je dr. Švigelj »Slovenčeva« razkritja tajil — ker pa sedaj zopet nastopa, je prav, da ga vidimo v pravi luči. Nič bolj ga pa ne osvetli, kot pismo, ki ga je pisal iz ječe E. Windischer svojemu velenarodnemu zagovorniku liberalnemu prvaku dr. Šviglju. Da bodo liberalni prvaki z večjim triumfom vodili tega moža po Ljubljani in da bodo Ljubljanci imeli večje »narodno zaupanje« do takih govornikov, vam pošiljamo pismo, ki ga je pisal iz ječe E. Windischer odličnemu Sokolu dr. Šviglju. To pismo se glasi:

Dragi brat podstarosta!

V nedeljo posetila me je mama in me obvestila, da zahtevaš poleg že plačanih 200 K še 60 K za Tvoj trud radi žalostnih septemberskih dogodkov, ne oziraje se na dejstvo, da bi jaz sploh ne reflektiral na Tvoje zagovorništvo v znanem procesu, ako ne bi bil »Slov. Narod« takorekoč ponujal brezplačne zagovornike demonstrantom in ako ne bi bil Ti sam želel mene zastopati. Omenjam samo, da se mi celo Tvoje dejanje in delovanje ne zdi častno. Izmed 30 demonstrantov sem plačal samo jaz zagovornika s krvavo prisluzenim denarjem svoje stare slovenske mame, a Ti mesto se diviti požrtvovalnosti te matere, da i Ti žrtvuješ malenkost na oltar mile domovine, rabiš pritisk na staro ženico radi bornih 60 kron, hoteč jo tako izžeti v kolikor jé mogoče.

Sicer je moralna dolžnost narodnega sklada, povrniti prizadetim slovenskim žrtvam vsakojake stroške, ki so jim narasli z 20. septembrom, a vse to ne ublažuje Tvoje pretirane zahtevke.

Pomisli samo, kaj bi bil storil v enakem slučaju vsenemec dr. Eger in drugi nacionalci. S skoro sveto vnetostjo bi bili žrtvovali tisočake in tisočake v nemške namene. Pod trenutnim krutim vplivom še gorke mučeniške krvi je pač zavladala največja solidarnost, poedinci so tekmovali v požrtvovalnosti za narodni blagor, toda danes po preteku enega leta, splavala je vsa ta vnetost v nič, pušlivi zgodovino prevzeto krvavih dogodiljav. Lastni zasebni blagor je vsakomur na jeziku in ob grobu ubitega naroda se gmotno izkoriščajo njegove žrtve! . . .

Oprosti mojim morebiti trpkim izrazom, toda videti moraš, da sem docela razburjen to tem bolj, ker moram trpeti v ječi za narodno sloven. stvar, medtem ko Ti stavljaš pretirane zahteve. Prosim Te torej, da urediš celo zadevo z mamó, izroči ji hranilno knjižico, da odstopiš popolnoma in za vselej od gori omenjenih zahtev. — in pričakujem, da to storiš nemudoma. Te bratsko pozdravljam Tvoj Arnošt Windischer. Na zdar!

To pismo govori cele knjige! Pred r z n o s t je, če se dr. Švigelj sedaj ne skrije lepo v kot, nečuveno pa je, če si narodnonapredna stranka upa za take može od volivcev zahtevati »neomajno zaupanje«, da pošlje take može po shodih učit Ljubljancane narodne zavesti in neogoišičnega »gospodarskega dela« za bodoči občinski svet!

Ij Javna predavanja S. K. S. Z. Prihodnji terek prične v dvorani S. K. S. Z. ciklus predavanj primarij g. dr. V. Gregorič. Občinstvo se ho marsikaj koristnega naučilo od predavanj tega odličnega veščaka, zato pričakujemo najobilnejše udeležbe. Predavanje se prične v terek točno ob 1/2 8. uri zvečer. — Odbor S. K. S. Z.

Ij Krščansko socialen delavski shod se vrši jutri točno ob 10. uri dopoldne v S. K. S. Z.

Ij Dež. odbornik dr. Evgen Lampe o svojem potovanju. — Veliko skloptično predavanje v »Unionovi« dvorani. Prihodnjo sredo, 14. t. m., točno ob 1/2 8. uri zvečer bo v veliki dvorani S. K. S. Z. predaval deželni odbornik dr. Evgen Lampe o svojem potovanju po Italiji, posebno o starem Rimu. Za to predavanje so došle velike, sijajne skloptične podobe, ki bodo spremljevale predavanje. To predavanje bo eno najboljših skloptičnih predavanj, kar jih je bilo doslej prirejenih. V sredo torej na pot v »Union«! Občinstvo prosimo, da si radi reda kupi sedeže že do torka zvečer, da je tako omogočeno pripraviti zadostno sedežev. Sedeži se od jutri dopoldne nadalje prodajajo po 1 K in 60 vinarjev v Soukalovi trafiki Predskofiji. Stojišča bodo, kakor ponavadi, po 20 vinarjev.

Ij Za Božičnico slovenskim otrokom na Koroškem lepo in nujno prosimo blagohotnih darov. Porabite takoj v sredo priložene položnice!

Ij Šentpetersko prosvetno društvo vabi za jutri ob 6. v »Rokodelski domu«. Poleg tamburanja, petja in govora dr. Dermastije ima na programu igro + pesnika Antona Medveda: »Mladi in stari«. Večer bo gotovo zadovoljil občinstvo, ker se društvo trudi in prizadeva dati kaj dobrega. — Na praznik 8. decembra je pevski društveni zbor prekrasno prepeval pri društveni sv. maši, kljub temu, da so orglje nagajale. — Miklavžev večer, ki ga je napravilo društvo za vodmatski okraj, je tudi pokazal, da delajo člani resno. — Dajmo zato jutri delavnemu in požrtvovalnemu društvu še večjega poguma z obilnim obiskom!

Ij Vincencijeva družba ima svoj redni sestanek jutri v Marijanišču. Ob 3/4 6. litanije, potem zborovanje. Gospodje delavni člani so naprošeni, da se sestanka točno udeležo.

Ij »Vrazova akademija« bo v nedeljo, 11. decembra, ob 1/2 11. uri v »Narodnem domu«. — Spored: 1. Pozdrav. 2. »Naprej zastava slave«. 3. Ideja slovenskega naroda (govori dr. Plešič). 4. »Lepa naša domovina«. — Prva vrsta sedežev je določena za zastopnike družtev itd., sledeče vrste naj se blagovolijo prepustiti damam.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri ob priliki godovanja sv. Nikolaja, patrona stolne cerkve se bo pri pontifikalni sv. maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa in hon. Beatae Mariae Virginis (op. 47), zl. Maks Filke, gradual »Inveni David«, zl. Anton Foerster, ofertorij »Veritas mea«, zl. Vincencij Goller.

Ij V deželni bolnici je definitivno imenovan ključavničar J. Janežič.

Ij Avstro-ogrška banka je sedaj v razpravi državnega zbora. Naši poslanci zavzemajo pri tem za jugoslovske poslance edino pravo stališče. Opozarjamo na tozadevno izjavo poslanca Korošca. Sicer pa moramo stati na vladni nasprotnem stališču tudi radi tega, ker avstro-ogrška banka tudi v središču Slovenije, v naši Ljubljani, napram Slovincem postopa skrajno krivično in prezirljivo. Podružnica avstro-ogrške banke v Ljubljani nima niti ene slovenske tiskovine, vse je nemško, tudi čeki in nakazila. Celó služba sluga ni nikdar razpisana, ampak slugo dobe razni gg. odborniki kar sami, navadno kakega nedomačina. In vendar bi sluga, ki kasira, moral biti vedno tak, ki dobro razume slovenski. Kakorkoli stvar obračamo, tembolj se moramo čuditi predrznosti »Slovenskega Naroda«, ki si upa zagovarjati svojega Ploja, da v takem položaju hoče prevzeti referat za vlado.

Ij Društveni praznik so obhajala vsa društva šentpeterske župnije dne 8. decembra prav dostojno in krasno. Orli — kolikor jih ima že obleko — iz izobraževalnih društev za Vodmat-Selo-Moste; za šentpetersko Posavje; za Štefanju vas-Irušičo-Bizovik so pristopili v kroju k sv. obhajilu skupaj z drugimi, ki še nimajo obleke. Posebno veliko mož, žen in deklet iz vseh družtev se je pridružilo Orlom in so šli vsi k sv. obhajilu. Posebno veliko jih je bilo iz šentpeterskega prosvetnega društva in Most. Z drugimi je pristopil k sv. obhajilu tudi selški župan gosp. Jožef Oražem in g. učitelj Sadar, po čegar vodstvom je prav lepo prepeval mešani zbor šentpeterskega prosvetnega društva pri društveni sv. maši

pri kateri sta stregla dva Orla v kroju. Popoldne sta se udeležila posavski in hruševski odsek pogreba † predsednika Orlov g. R. Smoleja.

Ij Koncert Slovenske Filharmonije, ki bo jutri, v nedeljo, 11. t. m., zvečer v »Unionovi« dvorani, se vrši ob pogrnenih mizah. Kakor že naznanjeno, sodeluje virtuozinja na goslih gdčna. Stella Krüger. Urejeno je, da se med koncertnimi točkami ne bo streglo in tudi slavno občinstvo naj se ozira na to in si med proizvajanjem koncertnih komadov ne pusti servirati. Vstopnina znaša 1 K za osebo. Na balkonu so numerirani sedeži po 1 K. Pričetek ob 8. uri zvečer. Na sporedu so jako lepe in zanimive stvari. Opozorjamo zlasti na našega skladatelja Ant. Foersterja »Slovansko suito«, ki se ta večer izvaja prvič.

Ij Lovska razstava ostane otvorjena samo še **jutri v nedeljo** od 10. dopoldne do 8. ure zvečer ter se jutri zvečer nepréklicno zaključí.

Ij Koliko je na tem resnice? V Trstu se je te dni vršila obravnava v neki zadevi med znanim bivšim urednikom različnih revolverskih listov Viktorjem Cuttinom in nič manj znanim don Vusijom, sotrudnikom lista »Monarchia«. Cuttinov list »Coda del Diavolo« je napadal najrazličnejše osebe, in sicer se splošno govori, da je urednik na tej podlagi iz žrtve svoje žurnalistiške obrti izsiljeval denar. To mu je don Vusio v razpravi 9. t. m. tudi očitil, nakar je Cuttin povedal sledeče: Njegov list je nekega častnika na podlagi faktov obdolžil nenaravnosti nenaravnega značaja. Nato da sta prišla v uredništvo dva častnika vprašata ga za ime dotičnega. On da je odgovoril, da sam ne vé, kdo da je, in da res tega ni vedel. Nato pa da je prišel nek drug častnik in mu ponudil 2000 kron, da naj molči in dotičnika ne kompromitira več. Cuttin da je odklonil denar, pa obljubil, da bo molčal. Ta častnik pa da je bil isti, ki je bil obdolžen in baje sta ga onadva prva videla, da je šel v uredništvo in tudi izvedela, da je bil uredniku ponudil denar za molk. Stvar da je zato prišla pred častni sod in častni sod da je tega častnika obsodil, da se ima sam usmrtiti. Častnik da se je res nato usmrtil, in sicer v Ljubljani.

Sicer so častni sodi naprave, ki marsikaj ukrenejo, kar navaden človek le težko razume, da bi pa naročevali častnikom same sebe se usmrtiti, je nekoliko težko verjeti. Radovedni pa smo, kaj je na tej Cuttinovi povesti resnično.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes zvečer četrtič velika »Wagnerjeva opera« »Tannhäuser« (za par) v čast jugoslovanskim gostom Vrazove akademije. — Jutri, v nedeljo popoldne ob 3. pri najnižjih cenah predstava za mladino ter se uprizoni pravljica »Snežulčica in škrtatje« (izven abonementa; za lože nepar). — V torek »Tannhäuser« (nepar). — V četrtek opereta »Jenski manever«.

Ij Odlikovan je z vitežkim križem Franc Jožefovega reda šef tukajšnje tvrde I. C. Mayer, g. E. C. Mayer.

Ij Deputacija državnih slug je bila dne 8. decembra t. l. pri gosp. dvornem svetniku Klimentu s prošnjo, da bi se sistemizirane službe davčnih slug na kranjskem ne zasedale v prihodnje več s pomožnimi slugi, temveč da bi se iste definitivno podeljevale, tako da bi sedanji pomožni slugi dosegli v doglednem času definitivnost. — Gosp. dvorni svetnik je sprejel deputacijo najuljudneje, povedal je, da je že osebno o tem konferiral pri finančnem ministrstvu in je obljubil, da se bo za stvar zavzel, ker sam vé, da so s tem prikrajšani le pomožni slugi. Kakor poznamo dobro srce gospoda dvornega svetnika, se oode isti gotovo za stvar zavzel, za kar mu bodo slugi vedno hvaležni.

Ij Hotel pri Slonu ni kupila tovarna »Leykam«, ampak ga kupi »Wiener Bankverein«, ki ondi otvori tudi filijalko.

Ij Umrli so v Ljubljani: Martin Murn, poštni poduradnik v pok., 63 let. — Oskar Skočir, rejenc, 4 leta.

Ij Ukradeni konji. Dne 5. t. m. je ošl v Solčavi v kamniškem okraju posestniku Martinu Vršniku iz hleva ukraden tri leta star konj. Tatvine sumljiv je nek 25-letni človek, ki se je zdajal za konjskega kupca. — Minuli mesec pa je bilo v Zagrebu ukradenih kar pet konj. Tatvine so osumljeni čigani, a se jim krivda dozda še ni mogla dokazati.

Ij Zgoden sad. Predvčerajšnjim so spazili pri zaboji kramarskega blaga

v neki veži na Starem trgu polzkušen vlom. Ključavnica je ležala poleg zaboja, a storilca ni bilo nikjer več. Še istega dne pa sta bila zlobneža prijeta v osehah dveh malih paglavcev.

Ij Nekaj izrednega. Ko sem stal na praznik popoldne pred uljnakom, bilo je gorko, južno in solčno vreme, zapazim med veselimi prašenjem čebelico, ki je prinesla lepo rumeno obnožino. Res nekaj izrednega v tem času. Zato za sedaj še hvaležno odklanjam suhe rože, ki mi jih je obljubil v sredo gosp. Boltatu Pepe, da bom futral ž njimi čebela. — Hinko Zirkebach.

Ij Odpadel je od katoliške vere Rudolf Albert Schley, železniški poduradnik, rojen Ljubljčan 11. septembra 1888., zdaj stanujoč v Celovcu.

Ij Semenj. Dne 7. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 735 konj in volov, 182 krav in telet, skupaj 917 glav. Kupčija je bila prav dobra, ker po konje so prišli Lahji, po goveje živino pa Moravci in Tirolci. Cena goveje živine je bila od 72 do 90 vin. kilogram žive vage.

Našim naročnikom!

Vse naše naročnike prosimo, da še pred Božičem pošljejo naročnino za leto 1911., ker se nam ob novem letu nakopiči preveč dela.

Prijatelje našega lista pa prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostila in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na »Slovenca«. Agitirajte za nove naročnike!

V vse slovenske družine »Slovenca«! Agitirajte, da se po več oseb skupaj naroči na »Slovenca«!

Štajerske novice.

Š Inženir g. Ciril Geršak umrl. Iz Ormoža prihaja žalostna vest, da je ondi umrl včeraj ob 3. uri popoldne komaj en mesec oženjen inženir gosp. Ciril Geršak, sin c. kr. notarja g. dr. Ivana Geršaka. — Pobrala ga je jetika. Naše iskreno sožalje velecenjeni rodbini.

Š Gimnazijalec izginil. Dne 6. novembra t. l. je izginil iz svojega stanovanja v Ljubljani šestosolec Vincenc Ferencak, rojen 8. decembra 1893. v Šmarju pri Jelšah. Pogreša se od tistega časa. Sumijo, da se je podal na Balkan.

Š Samoumor gostilničarke. V Mariboru se je v svoji spalnici obesila gostilničarka Frančiška Modrič.

Književnost.

Š Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor z enim samospevom. Uglasbil oziroma harmoniziral Janko Leban, ljudski učitelj. Partitura 1 K 40 h, posamezni glasovi niso izšli. — Omenjena pesmarica, ki je pravkar izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne«, obsega 11 napevov, in sicer: dva mašna, pet Marijinih, dva obhajilna, enega sv. Jerneja in enega božičnega. Besedilo je večinoma skladatelj tudi sam zložil. Janko Leban, brat pokojnega odličnega skladatelja Avgusta, je našemu ljudstvu ne samo kot pisatelj, ampak tudi kot skladatelj in spreten organist že znan, stopa pa s to zbirko, kolikor nam znano, prvikat kot cerkveni skladatelj v širšo javnost. Cerkveni zbori ga bodo brezdvomno z veseljem pozdravili in segli po njegovih lepih napevih, ki bodo vseskozi ugajali našemu ljudstvu. Zloženi so sicer v navadnem, lahkem in priprostem slogu, vendar ne na škodo dostojnemu cerkvenemu duhu. Take skladbe prav radi in toplo pripravljamo vsem našim gospodom cerkvenim pevovodjem in želimo, da bi ta zbirka našla veliko posnemalcev in odjemalcev.

Š Milčinskega slovenske pravljice. Že dvakrat se je naslajalo ljubljansko občinstvo, mlado in staro, z mičnimi in čudovitimi pravljicami, ki mu jih je pripovedoval gospod Milčinski. Tega pisatelja smo poznali do zadnjih let le bolj kot humorista, včasih dobrevoljno-šegavega, drugikrat zopet zbadljivo-satiričnega. Sedaj je pa stopil pred nas in našo radovedno vanj strmečo drobno mladino kot pravljicar in to takoj lahko pripomnimo, kot izboren

pravljicar. Kakor čujemo, izide v kratkem v založbi Schwentnerja knjiga, pri kateri sodelujejo g. Milčinski kot pripovedovalec, gg. Birolla in Gaspari kot risarja. Krasno opremljena knjiga izide za letošnji Božič.

Telefonska in brzovjavna poročila.

NERESNIČNE VESTI O KRANJSKEM DEŽELNEM PREDSEDSTVU.

Dunaj, 10. decembra. Vesti liberalnih listov, da deželni predsednik baron Schwarz v kratkem odstopi, so popolnoma izmišljene in tedaj tudi kombinacije o njegovem nasledstvu brezpredmetne. — (Mi dotične vesti sploh niti registrovali nismo, ker se nam je zdela preneumna in ker »Slovenski Narod« že par let sporoča podobne novice, kadar nima druge snovi. To pot se je šlo, kakor smo izvedeli, tudi za liberalno lanciranje mladega ministerjalnega uradnika; a lanciranje od te strani zamore prizadetemu le škoditi, nikdar koristiti. Vsekako zabelježimo, da se gospod lancira od politično skrajno kompromitirane strani.)

BURNI ZAKLJUČEK DANAŠNJE SEJE DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 10. decembra. Današnja seja je moral predsednik Pattai zaključiti ob 2. uri popoldne, ker so radi neke kršitve poslovnika po predsedniku dr. Pattaiju pričeli češki radikali s hrupno obstrukcijo. V razpravi je bila danes bačena predloga. Po govoru češkega radikala poslanca Chocca je predlagal češki radikalec Kalina, naj se seja zaključí. Takrat je bilo v dvorani le 15 poslancev. Predsednik dr. Pattai se na predlog ni nič oziral, ni ga dal na glasovanje ter je prešel na volitev generalnih govornikov. To je češke radikale silno razburilo, pričeli so bti po mizah in klopeh, posl. Fressl pa je silno piskal na železničarsko piščalko. Vrišč je bil tolik, da se prvega generalnega govornika ni moglo čuti. Ko je generalni govornik za en četr ure prenehal, je pričel predsednik dr. Pattai pogajati se s češkimi radikali, ki so pa vztrajali na tem, da mora biti takoj glasovanje o njihovem predlogu. Pri glasovanju se je pokazalo, da je v zbornici samo 82 poslancev in da je torej seja nesklepčna. Radi tega je predsednik moral seja zaključiti. Razburjenje radi predsednikovega postopanja je bilo veliko, pridružili so se s protesti tudi socialni demokratje. Vlada je bila pri seji zastopana po Biernethu in Haerdtlu ter se je jako pikro izražala o tem, da ni bilo pri seji toliko poslancev večine. Na tak način vlada svojega delovnega programa ne bo mogla rešiti ob pravem času.

ZA POUK SLOVENŠČINE V TRSTU.

Dunaj, 10. decembra. V današnji seji državnega zbora je odgovarjal naučni minister na interpelacijo posl. Rybača glede na pouk v slovenščini na državnih meščanskih šolah v Trstu. Minister je dejal, da je še pred interpelacijo odredil, da z letom 1909/10 uvede slovenske jezik. kurze, in sicer 4 kurze z 11 učnimi ted. urami, da pa bo s 1. januarjem 1911 na deški ljudski šoli in deški ljudski meščanski šoli v Trstu tako kot na drugih ljudskih šolah nastavljene posebne učne moči za slovenski jezik.

OBSTRUKCIJA V TRŽAŠKEM MESTNEM SVETU.

Trst, 10. decembra. Na dnevnem redu včerajšnje seje mestnega sveta je bilo nadaljevanje razprave o predlogu upravnega sveta občinske plinarne glede dobave plina od kranjske industrijske družbe, odnosno od plavčev v Šklednju. V včerajšnji večerni seji je socialno-demokratski svetovalec Cerniutz izjavil precej začetkom svojega dolgega govora, da bodo socialni demokrati porabili vsa sredstva, da onemogočijo votiranje predloga v razpravi. V tem obležju se je razvijala včerajšnja daljša seja mestnega sveta. Ob eni ponoči je župan moral zaključiti sejo, ker je radi predloga svetnika Puecherja moral konstatirati nesklepčnost, dasi so bili mnogi člani večine — na hodnikih.

BLAMIRANI MASARYK.

Belgrad, 10. decembra. »Zurnalist« Vasić je, kakor se je doznalo, velik goljuf, izsiljevalec in vagabund od mladih nog; piše v resnici Vladan Sergjan, bil je nešteto krat zaprt in je izvrševal že špionažo za Srbijo proti Avstriji. V Belgradu se zdaj splošno čudijo, da se je velenčeni profesor Masaryk dal polegiti od tega propalega individua.

RODBINSKA DRAMA.

Dunaj, 10. decembra. Soproga stotnika Koppa, ki je sedaj v Bosni, je ustrelila svoji hčerki, stari 4 in 6 let in samo sebe. O vzroku tega strašnega dejanja se nič ne ve.

USTAŠI UJELI MINISTROVEGA SINA.

New York, 10. decembra. Iz San Antonija (Texas) se poroča, da so ustaši ujeli sina mehikanskega ministra Greefi in ga odpeljali v gore.

POVODNJI V SEVERNI ITALIJI.

Milan, 10. decembra. Ze nekaj dni dežuje neprestano v celi zgornji Italiji. Reke so skoro povsod izstopile iz bregov ter poplavile na daleč zemljo ob bregovih. Pri Borghichiera je razdrta železniška proga. Promet med Genovo in Nizzo je prekinjen.

VELIKA TATVINA.

Genf, 10. decembra. V prodajalnico juvelov in zlata Theurillet & Botcher so vlomili tatovi in odnesli 300 zlatih ur ter 500 briljantnih prstanov v vrednosti 100.000 frankov.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice »Slovenske Straže« in vse somišljenike, naj skrbje v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite samo naše vžigalice. Opominjajte znanca na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Razne stvari.

Rusija v številkah. Osrednji statistični urad ruskega notranjega ministristva je pred kratkim izdal svoje poročilo za leto 1908, iz katerega posnemamo nekoliko podrobnosti. V ruski državi je bilo 1. januarja leta 1909 prebivalcev 160.095.000 (leta 1858 jih je bilo 74.536.300, a leta 1897 — 126.896.200). V evropski Rusiji brez Poljske in Finske je bilo 116.505.500 prebivalcev, v Finski 3.015.700, v Poljski 11.671.800, v Kavkazu 11.392.400, v sibirski provinci 7.878.500, v srednjeazijskih provincinah 9.631.300, v baltijskih provincinah 2 milijona 641.000 prebivalcev. — Kar se tiče narodnosti deli se prebivalstvo ruske države tako-le: Rusov-Slovanov je 65-6 odstotkov, Tatarov 10-6 odstotkov, Poljakov 6-2 odstotkov, Fincev 4-5 odstotkov, Židov 3-9 odstotkov, Litvinov in Lotišev 2-4 odstotkov, Nemcev in Švedov 1-6 odstotkov. — Po veri se deli: pravoslavni je 69-9 odstotkov, mohamedancev 10-83 odstotkov, katolikov 8-91 odstotkov, protestantov 4-85 odstotkov, židov 4-05 odstotkov, drugih kristjanov 0-96 odstotkov, drugih nekristjanov 0-5 odstotkov. — Ljudi, ki znajo pisati in brati je v Poljski 30-5 odstotkov, v evropski Rusiji 22-9 odstotkov, na Kavkazu 12-4 odstotkov, v Sibiriji 12-3 odstotkov, v Srednji Aziji 9-3 odstotkov. Največ ljudi, ki znajo brati in pisati, je v baltijskih gubernijah, kjer jih je 71 do 80 odstotkov.

Brzina električnega toka. Težko si je predstavljati brzino električnega toka. Ako bi se okoli cele naše zemlje napeljala brzovjavna žica, bi bila dolga 4500 milj. Ako bi telegrafisti spustil po tej žici električni tok, bi došel skoro v istem trenotku okoli zemlje na svoje prvotno mesto. Gotovo je, da porabi električni tok za svojo pot nekoliko časa. Za zgoraj navedeno pot bi rabil deseti del ene sekunde. Torej prehití električni tok v eni sekundi 60.000 milj.

Državno uradništvo na Ogrskem raste z vsako novo vlado, to se pravi: na Ogrskem se delajo večine s preskrbovanjem toliko in toliko »svobodnih« volivcev ali tudi nevolivcev. Vlada koalicijske je stala deželo 45.028 novih uradniških mest. Khuenova vlada pa je ustanovila tekom 10 mesecev nič manj kot 30.251 uradniških mest! Danes je na Ogrskem 53.252 višjih uradnikov, 15.392 diurnistov moškega in ženskega spola, 73.533 nižjih uradnikov, 9956 slug itd., skupaj 301.480 državnih nastavljenec!

Dobave za armado kmetom. Vojna uprava je sklenila, da dobavi vse potrebščine za armado v okrožju 8. in 9. armadnega zbora brez vsake posredovalne trgovine naravnost pri kmetih. Organizacija dobave se izvede spozumno z »Osrednjo zvezo kmečkih zadrug«.

Božična darila!

Preden si nakupite božičnih daril, blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se bodele takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači tvrđki

H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizjskih ur moje lastne tovarne ur v Svici z znamko »IKO«.

Največja zloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedilnega

Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzovjavni naslov: »H. SUTTNER«. Na pismena vprašanja se odgovorja z obrazložitvijo. Cenik pošiljine gratis.

Portugalski osrečevalci tatje. Generalnega zakladnika portugalskega finančnega ministrstva, Gomeza Aranjosa, so zaprli, ker je kradel.

Velika nesreča v rudniku. Iz Wattensteida se poroča, da so se vneli v rudniku »Holland« plini. Štirje rudarji so mrtvi, pet jih je nevarno ranjenih.

Nonavadni želodci. Dr. Fenwick je v svojem poročilu na higijeniškem zavodu v Londonu izvajal sledeče: Vsi želodci niso enaki; je takih želodcev, ki tako slabo prebavijo, da zamorejo komaj obdržati človeka na življenju; je pa tudi takih, ki delujejo dva- do trikrat toliko, kakor normalni želodec. Normalni želodec zamore v 50 letih prekuhati 25.000 kg hrane, ali nahaja se tudi takih, ki predelajo dva- do trikrat več. Take želodce imajo taki ljudje, katerih požrešnost ni možno nikdar nasiti. Prav nedavno se je čulo o nekem dekletu, ki ima želodec izredne delavnosti — brezmejne požrešnosti. Dekle je pojelo svojemu gospodarju v 24 urah 33 kg mesa. Vsako zdravilo proti taki požrešnosti je bilo brezuspešno. In sedaj pomislite, da dobi tako dekletke z mlinom v želodcu za ženo kak siromašni delavec!

Bob kot krma goveje živine. Poskušnje so pokazale, da so dale krave pri krmiljenju z bobom za 30 odstotkov več mleka, nego tedaj, ko so jih krmili z deteljnim senom. Tudi grenkega okusa mleka ni bilo nič poznati; edino to se je pokazalo, da je bilo mleko manj mastno. Prašičem pa bob ne gre; te živali bob težje prebavljajo, torej ga jim je dajati jako previdno.

Oblastveno koncesionirana vedeževalka iz kvart. V Ogrski Subotici je razglašala neka dama po časopisih, da ima za svoje vedeževanje iz kvart posebno dovoljenje od ministrstva za notranje zadeve. Preiskava je dognala, da ima ženska res že deset let v rokah dovoljenje od ministrstva, podpisano od ministra in s pečatom. Kdo ji je napravil to dovolilo, je uganjka. Dama vedeževalka je svakinja svetovnoznane zastupljevalke Julije Ebergeny, ki je proces je razburjal l. 1866 celo Evropo.

Posnemanja vredno. Na Dunaju je lastnik hiše na Ottakrinski cesti številka 137 vsem svojim strankam v hiši odpuštil l. decembra polovico najemnine, da lažje praznujejo Božič. Pač redek slučaj, a vreden posnemanja.

Ministri poneverili državni denar. Iz Sofije se poroča: Veliko senzacijo vzbuja sodni proces proti sedmim ministrom Stambulovega ministrstva, ki so obtoženi poneverjenja. Iz poročila preiskovalne oblasti je razvidno, da so ministri bogatili na škodo države. Fin. minister Paprikov, ki je bil nekdanj navaden siromak ter je imel 100.000 levov dolga, je sedaj bogataš brez dolgov. Ravnotako je z generalom Sadvom, ki je mogel dati svojih hčeri en milijon dote, in ravnotako z ostalimi ministri, ki so bili preje vsi reveži. Državni denar so si znali res dobro deliti.

Koliko porabi prestula gledališka igralka za obleko. Znamenita gledališka igralka Sorel vzbuja pravo senzacijo s svojimi oblekami. Kadar pride k konjskim tekmam, se na tisoče žensk in moških postavi v red in vrste, da se morejo načuditi njeni najnovejši toaleti. Vsaka njena obleka je proizvod kakega fenomenalnega krojaškega umetnika v Parizu. Sorel je priznala nekoč nekemu časnikarskemu poročevalcu, da izda na leto za svoje obleke nič manj kot 300.000 frankov. Za sama zimska ogrinjala porabi na leto do 50 tisoč frankov, za ulične obleke 15.000, za domače 4000, za klobuke 6000, za čevlje 4000, za čipke 12.000, za robce, za zlatino in bisere najmanj 30.000 frankov itd. Kdo je srečni človek, ki plačuje ogromne potrebščine te pariške dame, se ne ve. Gotovo je, da sama tega ne plača, ker ji njena gledališka plača komaj zadošča, da poplača samo »malenkosti« svoje toalete.

Današnji številki našega lista je priložen seznam novjših knjig »Kato-liške Bukvarne«, ki spopolnjuje lani izdani katalog tega izredno podjetnega založništva.

Berson gumijeve pete so najboljše in najtrpežnejše. Kdor nosi Berson gumijeve pete, ne bode nikoli padel. Glej več v oglasu.

Ichtimentol, katerega zdravniki toplo priporočajo proti revmi, trganju,

BILINSKA
IZBORNNA DIETIČNA NAMIZNA PIJČKA.
O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani. 2093

živnim boleznim, glavo- in zobobolu, bolečinam v nogah, oteklina, je na mnogih klinikah praktično preizkušen. Dobi se pri lekarnarju S. Edelmann, Sambor, Ringplatz 13. Več v oglasu.

Anton Šarc Ljubljana
Selenburgova ulica šte. 5
na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte).
Znano najboljšo platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezenine. — Znano najboljšo perilo. — Najcenejši nakup.
-- Opreme za neveste! --
2965

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
9	9. zveč.	728,7	9,2	sr. svzh.	dež	
10	7. zjutr.	728,8	9,6	brezvetr.	megleno	11,0
	2. pop.	728,6	10,7	sl. szah.	dež	

črednja včerašnja temp. 9,5° norm. 0,9°.

NESTLÉ-jeva moka za otroke
Priznana redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obravnje in odstranjeje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoji pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Kurzi efektov in menjic.
dne 9. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9355
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9345
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9745
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9745
Avstrijska zlata renta	116
Avstrijska kronska renta 4%	9345
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	8340
Ogrska zlata renta 4%	11175
Ogrska kronska renta 4%	92
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8165
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1873
Kreditne delnice	67010
London vista	24022
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11755
20 mark	2350
20 frankov	1904
Italijanski bankovci	9490
Rublji	253 1/2

Zahvala. 3589
Za vsestransko, presrečno sočutje ob času bolezni, smrti in pogrebu naše nepozabne, sedaj v Bogu spavajoče soproge in mamice, gospe
Alojzije Jenko
zlasti za tako častno, mnogoštevilno in tolažilno spremstvo pri pogrebu premile nam pokojnice, izrekamo vsem in vsakemu posebej svojo najiskrenejšo zahvalo.
Osobito pa se še zahvalimo preč. duhovščini, c. kr. davč. ofic. g. Margonu iz Mokronoga, gg. tovarišem iz Trebnjega, Mokronoga in St. Ruperta za prekrasno petje pred solo, v cerkvi, med potjo in na pokopališču, dom. učiteljstvu za vodstvo sol. mladine; istotako g. županu, vsem udom kraj. sol. sveta, požarnim brambovcem, darovalcem krasnih vencev, sploh vsem, ki so ob bridkem času z nami sočustvovali in od blizu in daleč prihiteli izkazati dragi pokojni zadnjo čast.
Obenem tudi vsem iskrena hvala za izraženo pis. sočutje.
Na Mirni, 7. decembra 1910.
Zalujoči ostali.

Kupujte le vžigalice: „V korist obmejnim Slovincem“.

† 3587
Potrim srcem javljamo, da je danes ob 3. uri popoldne v starosti 26 let naš preljubljeni sin, oziroma soproj in brat, gospod
Ciril Geršak
inžener
po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, umrl.
Pogreb prerano umrlega bode v nedeljo dne 11. decembra ob 3. uri popoldne.
Blag mu bodi spomin.
Ormož, dne 8. decembra 1910.
Dr. Ivan Geršak c. kr. notar, oče, Mici Geršak roj. Novak soproga, dr. Milan Geršak c. kr. sodnik, brat.

Zahvala.
Za mnogobrojne izraze globokega sožalja, katere smo prejeli povodom smrti naše ljubljene soproge in matere, gospe
Terezije Vik
izrekamo tem potom vsem svojo najpriscernejšo zahvalo.
Ljubljana, dne 10. dec. 1910.
3582 Zalujoči ostali.

Fattinger-jeva pogača za pse
nedvomno najboljša piča za pse vseh pasem. 3213
Zaloga v Ljubljani:
Peter Lassnik.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva.
40. c. kr. državna loterija 3082
za civilne dobrodelne namene v drž. zboru zastopanih kraljevin in dežel. Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje: **20.738 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 620.000 kron.**
Glavni dobitek znaša **200.000 kron**
Srečkanje nepreklicno 15. decembra 1910. — Ena srečka stane 4 K. Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zolltmsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, pošnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštine prosto.
Od c. kr. loterijskega ravnotejstva. (Oddelek za državne loterije.)

Brusel in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.
R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU
Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.
Patentni vročeparni lokomobili
z brezventilnim preciznim upravljenjem.
Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 k. s.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.
3329-26
Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi.
v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno iz najboljših sirovin.
v Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.
izaga V. V 1109. 12: 9 II. V.

Hiša na prodaj
iz proste roke, sele 10 let stara, z vrtno in vodo. V hiši se nahaja 7 sob. Hiša je tik tovarne in pri cesti na Savi pri Jesenicah, Gorenjsko. Več se izve pri **Ivanu Petkoš**, posestniku na Rečici št. 12 pri Bledu. 3585 5

VILA 3584 2
najlepša pozicija ob glavni cesti na Bledu, obstoječa iz: 6 lepih sob, 2 podstrešnih, 2 kuhinj, ter s prostornim vrtno, za vsako obrt pripravna, se ceno proda. — Naslov pove upravništvo »Slovenca“.

Učenca
za mizarsko obrt sprejme takoj **Jožef Plainšek**, mizarski mojster, Guncije št. 17, p. št. Vid nad Ljubljano. 3563

V. vili Pavšič v Zgornji Šiški
se odda s 1. februarjem 1911 lepo, moderno stanovanje. 3556

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina
kot zdravilni vrelc že stotletja znana v vseh boleznih
sapih in prebavnih organov, pri protin, žledodnem in muburnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnosti. Najboljša dietetična in osvežujoča pijača.
Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špicerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastnerju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452—49
Župni urad v Vavtvasi razpisuje službo organista in cerkvenika. Plača letnih 800 K v gotovini, prosto stanovanje in poraba vrta. — Prednost imajo tisti, ki znajo voditi pevski zbor. Nastop ob novem letu. 3565 10

Vsled novo dogotavljenih večjih tovarniških podjetij, ki so opremljena z najnovejšimi stroji, nam je mogoče zagotoviti največji zahtevam, ter dobavljamo priznano najbolje izvršene

parilnike

prenosljiva štedilna kotlišča

neobdelana ali emailirana slamoreznice za krmo reporeznice, mlina za debelo moko in sesalke za govnico kakor tudi vse druge poljedelske stroje najno-3394 vešje in najboljše sestave.

Ph. Mayfarth & Co.

Dunaj, II., Taborstr. št. 71.
Zahtevajte obširne prospekte zastoj in franko
Zastopniki in razprodajalci se iščejo!

ČASTITE DAME!

Ne obotavljajte se več in prepričajte se s poskusom, da Pilnáček

Lanol

dela in hrani krasno in nežno polt. Ako se umivamo z »LANOLOM«, ni treba nikakih krem, ki so potrebne pri rabi raznih drugih mil, kajti

Lanol

po svoji sestavini nadomešča popolno kremo. En komad »LANOLA« prodaja se za 70 v. Dobiva se v Ljubljani pri sledečih tvrdkah:
Fran Čišnar, Dolenjska cesta; B Cvancar, Selenburgova ulica; Emil Dobrič, Prešernova ulica; Fr. Iglic, Mestni trg; Ivan Jelačin, Rimska c.; Anton Kanc, Zidovska ulica; Anton Krisper, Mestni trg; J. Krivic, Dunajska c.; Leskovic & Meden Jurčičev trg; T. Mencinger, Sv. Petra cesta; Matej Orehek, Kolodvorska ulica; Vaso Petričič, Mestni trg; Ivan Podbol, Sv. Petra cesta; Berta Sevar, Sv. Jakoba trg; Mg. Ph. R. Sušnik, Maršičev trg; A. Sušnik, Zaloška cesta; A. Sarabon, Zaloška cesta; Anton Skof, Dunajska cesta; Josip Sporn, Sv. Petra cesta; Andrej Verbič, Turjaški trg.

Izgotavlja edino

J. Pilnáček, c. in kr. dvorni zalagatelj, Hradec Hrálové, Češko.

Kdor rabi

3348

dobre in pristnobarve zimske barhente, flanelne za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, cečire, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne zaupno na kršč. tvrdko

Jaroslav Marek ročna tkanilnica št. 45, v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Češko).

V zalogi imam tudi veliko množico ostankov zimskega barhenta, flanela, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 in za 18 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. Vzorci se pošiljajo zastoj in poštine prosto. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Dopisuje se slovensko.

Najnovejša trgovina glasovirjev

G. F. Jurásek

2711

prvi in edini češko-slovenski ugotovitelj glasovirjev in trgovac

v Ljubljani, Poljanska cesta 13

priloga glasovirje, pianine, harmonije nepresezne v dobri kakovosti glasu in solidni sestavi edinole slovanski izdelki od 450 K višje, harmoniji pa od 150 K višje. Vsa v to stroko spadajoča popravila, kakor tudi ugaševanja vseh sistemov glasovirjev izvršuje po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana tvrdka vzame stare glasovirje v račun za najvišjo ceno, ako se pri njej kupi nov glasovir. Za vsak pri njej kupljeni instrument jamči imenovana tvrdka 10 let. »Glasbeni Matici« in drugim slov. zavodom ugašuje glasovirje edinole

koncesionirana tvrdka Jurásek.

Mlinar

dobro izvežban, želi vstopiti v službo kot pomočnik ali pa vzame mlin v najem. — Naslov: J. K., mlinar, poste restante Idrija. 3433 1

VAJENEC

poštenih staršev se sprejme v večjo trgovino na Dolenjskem.

Ponudbe je poslati pod št. 100 na upravnišvo »Slovenca«.

3586

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznanu dediči.

C. kr. okrajna sodnja v Ljubljani, odd. I., naznanja, da je umrl dne 9. januarja 1910 gospod

Pavel Mlinar, kurjač v p.

stanujoč v Ljubljani, ulica na grad št. 7, ne da bi zapustil kako naredbo poslednje volje. K zapuščini so se priglasili za dediče Janez Mlinar, posestnik na Stari Vrhniki št. 83, Anton Mlinar, sedaj v Ameriki, Matija Mlinar od Sv. Ivana, Neža Arhar iz Lavrovca, Tomaž Mlinar od tam, Neža Malovrh v Rovtah in Marija Popit na Drenovem griču št. 2.

Ker je temu sodišču neznanu, ali in katerim daljnim osebam gre do njegove zapuščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo, če nameravajo iz kateregakoli pravnega naslova zahtevati zapuščino tudi zase, da naj napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase, izkazavši svojo dedinsko pravico za dediča, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je medtem postavil za oskrbnika gospod Anton Perjatelj, c. kr. sodni oficijal v p. v Ljubljani, obravnavala z onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi zasegla nenastopjeni del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajna sodnja v Ljubljani, odd. I., dne 6. decembra 1910.

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica

J. HILZER & KO.

Dunajsko Novomesto. Telefon 145.

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila vsake velikosti in glasu, Jamstvo za določeni in poln glas, najčistejšo vglasištev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kov. železa ali lesa. Lahkoto zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev, najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljšje konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračuni in prospekti vsak čas zastoj in franko na razpolago, enako tudi pripravila kakor tudi priznala pisma. 2370

Na Spodnjem Koroškem v lepi legi se tako prodaja 3524

POSESTVO

z vsemi pripadninami (to je: gospodarskim poslopjem, njivami, travniki ter 14 parcel gozda) za ceno 24.000 K. Več pove posestnika Katarina Zilan v Peračici, p. Škocijan v Podjuni, Koroško. Železniška postaja: Sincaves.

Za vrtnarje

posebno vrt z rastlinjakom itd., v pripravljen lepi solnčnati legi se daje v najem. Ponudbe na poštni predal 112. 3590 2

V vasi Zarečje, okraj Ilirska Bistrica, v jako prijaznem kraju na Notranjskem, prodaja se prostovoljno srednje veliko

posestvo

obstoječe iz nove hiše in drugega gospodarskega poslopja v prav dobrem stanju, njiv, travnikov in gozda. Na tej kmetiji se redi 10 glav goveje živine in večje število svinj. Pojasnila daje lastnik 3588 3

Jožef Penko

posestnik, Zarečje 18, pošta Trnovo.

Prodajo se tako prostovoljno

DVE HIŠI

na zelo ugodnem kraju v Ljubljani. Kje se izve v upravništvu tega lista. 3422

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Cenarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov kron

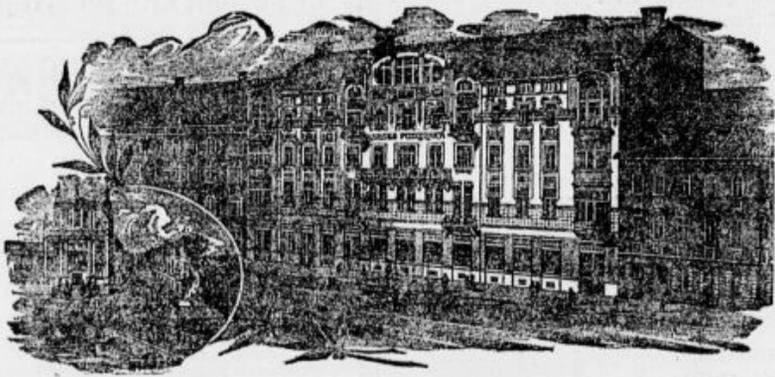
Lastna glavica K 503.575-98

Stanje vlog do 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadruženikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Poljak ml., tovarnar. Karol Poljak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku. 1

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501 „Kuč“ 4 steklenice (5 kg) franko K 4— BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice

izdeluje in razpošilja

Prva sisaška tovarna tamburic

J. STJEPUŠIN
Sisak, Hrvatsko.

Odklikovan na pariški razstavi 1900 in milanski 1896. Poleg tamburic in skladb za tamburice, ima v zalogi tudi razna druga godala (glasbila), kakor:

gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine itd., za katere se pošlje poseben cenik s slikami. Velik ilustrovani cenik se pošlje vsakemu zastoj in poštine prosto. V isti tovarni izhaja tudi strokovni tamburaški mesečnik (časnik z naslovom »Tamburica«, ki prinaša poleg pouka tudi krasne tamburiske skladbe ter velja na leto samo 8 kron. 3423 (6)

Zaloga vina

Josip Pertot, Barkovlje-Trst 404.

TOIFL^{ov}

TALANDA

CEYLON
ČAJ

3395

Mesto 40 K samo 6 K. Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, pristna zelo lepa, 16 cm dolga dlaka, s staro srebrno cevko in Hubertovim križem, s premikajočim oklepom in vijakom, skupaj samo 6 kron. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju izdelovalec gamsovih brad

Fenichel

3573

Dunaj IX., Altmüttergasse 3/123. Mnogo priznanih pisem.

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo! 3373

Filipa NEUSTEINA

poslajeno odvajalne kroglice

(Neusteinove Elizabetne kroglice.)

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, vporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahko odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obnem povsem neškodljive zaprtje — izvor prevo, da bi preprečilo mnogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo otroci. Skatlica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovoj z 8 skatlicami - torej 120 kroglic - stane le 2 kroni. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko 1 ovoj.

Svarilo! Najno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neustaina odvajalne kroglice. Pristne le, če nosi vsaka skatla in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdečem črnem tisku »Sv. Leopold« in podpis: Filip Neustein, Apotheke. — Naše trgovsko sodniško zavarovane embalaže morajo imeti našo tvrdko

Filipa Neustaina lekarna „pri sv. Leopoldu“ Dunaj I., Plankengasse 6.

Zaloga v Ljubljani: Rihard Sušnik, lekarnar, in v več drugih lekarnah.

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana, Dunajska c. 18
v novi hiši „Kmetске posojilnice“, nasproti „Figovca“.

Izdaja vozni listov za vse razrede francos-prekmorske družbe

Havre - New York

Voznja traja samo 6 dni

Izdaja tudi vozne listke iz Amerike v staro domovino, prireja posebne vlake in pre-skrbi okrožne vozovnice (Rundreisebillets).

Najprimernejše darilo slovenskim dijakom. O novi »Knjigi o lepem vedenju«, spisal Urbanus, založila »Katal. Bukvarna«, piše znani dijaški list »Mentor« v zadnji številki tako-le: »Veselje navdaja človeka, čitajočega to knjigo. Kako živo potrebuje njenih naukov večina ljudi, posebno pa mladina, ki ima v nedolgem času nastopiti v javnosti. Kaj pomaga dijaku, ako ima glavo čez bregove polno šolske znanosti, če pa pogreša tistega notranjega bleska, ki tako ugaja Bogu in ljudem, če mu manjka srčne izobrazbe, ki se kaže pri vsakem koraku tudi nazunaj v finem obnašanju. Kako malo je prave olikanosti v današnjem dijaškem svetu; pač se je naučil marsikdo pravilno klanjati, kazati prijazen obraz in govoriti vladne fraze, toda vsak trepetek lahko izbruhne zlasti v ožjem krogu tovarišev na dan resnični značaj, sezidan brez podlage kreposti. Kakšno izvrstno priporočilno pismo pa je za dijaka lepo vedenje! Nehote se ti priljubi, ako odseva iz vsega njegovega kretanja neka ljubka eleganca, s katero te nagovarja, se izgovarja, opravičuje, prosi, pozdravlja itd. Kako neznatna je besedica »prosim« in vendar kako ugoden vtis napravlja v pravem času izgovorjena na slehernika. Če hočeš, učenec Modric, biti res omikan, beri in študiraj »Urbana«. Mnogo strani je naravnost izboren suplement uporabljajoče somatologije za VI. gimnazijski razred, ko uče razmerje med skrbjo za telesno zdravje in — omiko. Če marsikdo greši zoper pošteno obliko občevanja že doma med svojci, koliko večkrat zaide šele v neprijeten položaj, da ne ve, kako obnašati se v finejši družbi zunaj in proti gotovim osebam višjih krogov. Za vse te slučaje nudi »Urbanus« sila praktična navodila, za katera mu bo hvaležen vsak dijak, ki si jih prilasti. Ker je knjiga pisana v krasnem jeziku in veje iz vsake strani duh lepote in kreposti, ki bi ga hotel vdihniti pisatelj celemu slovenskemu ljudstvu, predvsem pa njegovi mladini, zato želimo, da bi ne bilo resnobsnega dijaka, ki ne bi poznal in izvrševal v svojem življenju njenih nasvetov.« — Cena knjigi je 3 K za broširan in 4 K za elegantno vezan izvod.

Podjetje betonskih stavb!

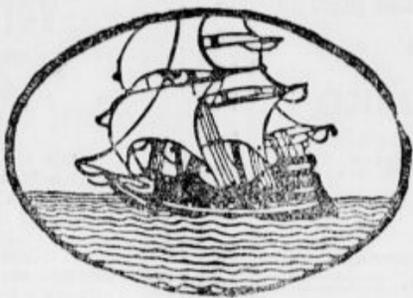
BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušjev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svadov patent „Thru!“

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

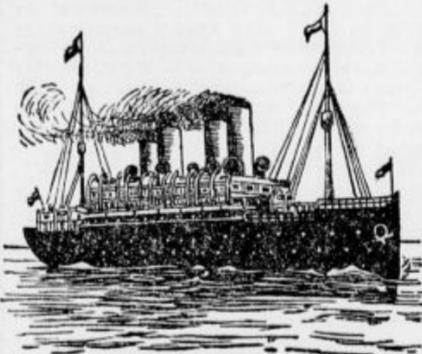

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati, naj se obrnejo
na
Simona Šmetetka
v Ljubljani Kolodvorska ulica 28.
Kotkovstru Pojasnila daje se brezplačno.

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Vik-	1704	1-1
torija	25.000	ton
Amerika	24.000	„
Cleveland	20.000	„
Cincinnati	20.000	„
President Lincoln	20.000	„
President Grant	20.000	„

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

Fotografski umetni zavod

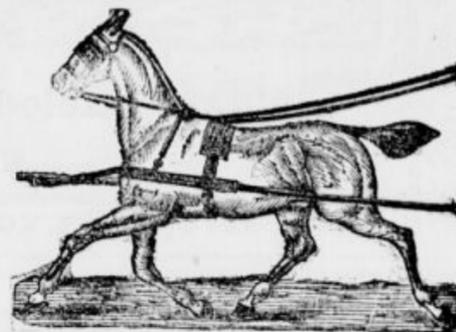
Avg. Berthold

v Ljubljani, Sodna ulica št. 11

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev
2608 itd. itd. 52

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

JOSIP STUPICA

jeremenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave. 3699 52-1

Hotel Liburnija

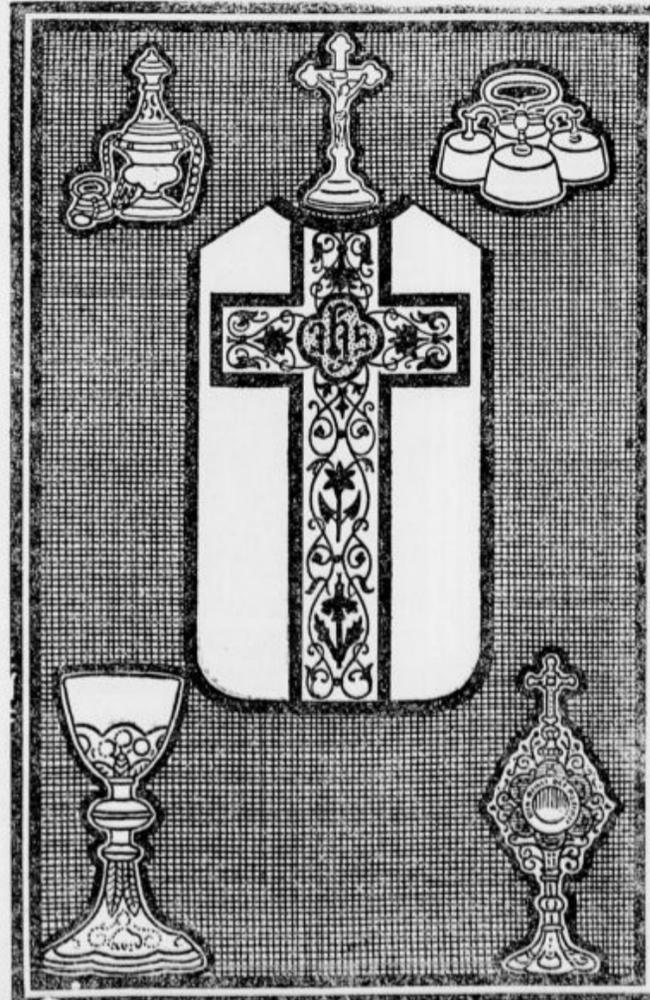
(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravilišču Opatija, stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvitlavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in dalmatin. vina. Cene zmerne. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

Organist in cerkvenik

se sprejme v manjši župniji na Kranjskem. Prednost imajo taki, ki znajo kako rokodelstvo. Ponudbe sprejema upravnistvo pod šifro „Organisti“. 3558 2

LASTNI IZDELEK CRKVENIH PARAMENTOV, ZASTAV CRKVENIH IN DRUŠTVENIH VSE CRKVENE POTREBŠČINE
FRANC STADNIK
V OLOMUCI (MORAVA)
ELIŠČINA CESTA 43
VZORCI IN PRORAČUNI ZASTONJ IN FRKOGOTOVO BLAGO POŠILJAM NA ZBIRO Z OBRATNO POŠTO NOBENA PRODAJALNA, TOREJ MALA REŽIJA IN NIZKE CENE

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

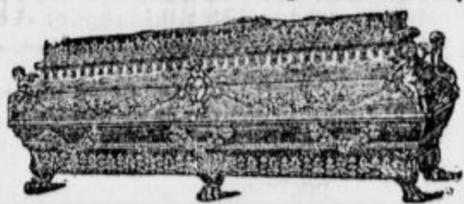
Priraja pogrebe od najprostejših do najelegančajših vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. Najnižje cene.

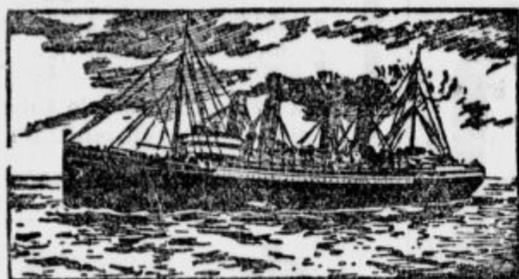
Telefon št. 297. Za slučaj potrebe se v ljudno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesionirana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

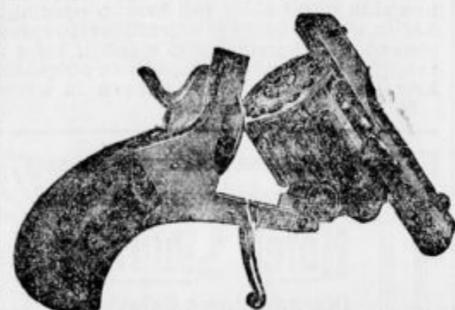
v Ljubljani, Kolodvorske ulice številka 41

Najcenejša vožnja v Ameriko.

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani

Zidovska ulica št. 8

priloga svojo veliko zalogo najnovjših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strele vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerless). Najnovjši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

2301 20 Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Delniška glavica: 60 milijonov kron
Rezervni in varnostni sklad: 16 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu, Budjevicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plznu, Prostějovu, Taboru, na Dunaju, L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE OBRATNA BANKA

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestuje vloge na vložne knjižice po 4%
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje **stavbne in carinske**
kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti
kurzal izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih
industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska Trst.

4552 8-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporočajo se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupnišcem
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene postamente, balustrade, ornamente za fačade, vrtno ograje, bangerje, krasne nagrobne spomnike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6-100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundamentiranje strojev.
Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepota brez primere pri nizki ceni.

Xyolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarne: tiha hoja, topel, higijeničen, brez spranj, negorljiv, se lahko snaži; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. — Tlakovanje cerkev in več s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakovi!

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnici, kakor tudi za fačade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v ceolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopj po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo in drobno ter „izollna masa“ zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo.

771 1-1

:: Ljubljana, Dunajska cesta 73. ::

Ivan Dogan mizarški mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporočajo svojo bogato zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : ::

Naročila se točno izvršujejo. : :: Najcenejša zaloga. : ::
Cenik s podobami zastoj in franko. 1539 1 Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, v ljudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“ 188 (52-1)

Telefon številka 16.

Telefon številka 16.

2767

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporočajo se za stavbena dela vsake vrste.

Stenski koledar za leto 1911

☛ Za Ljubljano in okolico ima zalogo „Prodajalna katol. tisk. društva (Ničman) v Ljubljani“.

Po lastni ceni zaradi pomanjkanja prostora za Božič in Novo leto

prodajam narejene obleke, zimske sukne, pelerine za gospode
in dečke kakor tudi najnovejšo

konfekcijo za dame in deklice
A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19.

2482

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana Turjaški trg št. 7 Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnizje cene.

3304

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Za jesen in zimo:

3013 1

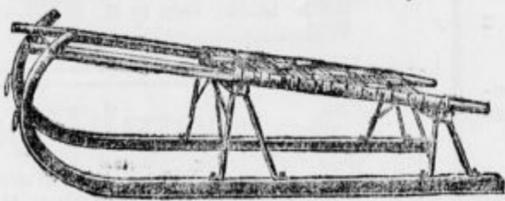
Bluze, spodnja krila, hišne halje, pletene jopice, zimsko perilo, rokavice, kožuhovine, dežnike, moderce in vse moderne nakitne predmete. Damske klobuke in čepice kakor tudi za otroke. ☛ Vse športne predmete. ☛

V oddelku za gospode:

Klobuki, cilindri, čepice, kravate, zimsko perilo, rokavice, dežniki, palice, pleteni telovniki, kakor tudi vedno najnovejše potrebščine za gospode.

Modna in športna trgovina **P. Magdič, Ljubljana**
nasproti glavne pošte.

Prvovrstne sanke, bobsleji, skiji itd. itd.

dobavlja specialna tovarna za zimsko športno orodje

Val. Jadrničev-ov sin
Freistadt S., Morava.

Največja tovarna te vrste na evropski celini!

Zahtevajte zastoj najnovejši cenik št. 24.

3372

Zaloga oblek A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg števil. 3

priporoča:

velikansko izber priznana solidnih izdelkov iz lastne delavnice.

Strogo solidna postrežba po najnižjih stalnih cenah.

3312

je izšel v lepi izpeljavi v tiskarni J. Krajec nasl. v Novem mestu. — Cena 40 vinarjev, s poštnino 10 vinarjev več.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd.

3314

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Tovarna za stroje Andritz akc. dr.

Andritz pri Gradcu (Štajersko).

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škripce in transmisije najmodernejše vrste in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vposlanih modelih.

☛ Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno. ☛

Zastopnik: J. Mikula, inžen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Gričar & Mejač

LJUBLJANA, Prešernova ul. 9

priporočata

3441

svojo velikansko zalogo

zimskih sukenj

v vseh velikostih in različne kakovosti po čudovito nizkih cenah.

Pripravno darilo za Miklavža in Božič!

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi :
pisalni stroji.

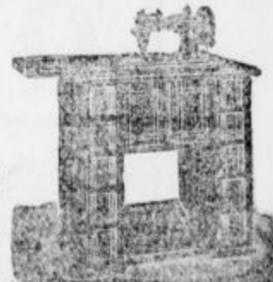
Ceniki zastoj in franko.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarov Avstrije: Dürkopp, Styria (Fuch), Waffenrad.

Šivalni stroji

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Möding, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obilgacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri drebanih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Vzorci pošiljne prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, tirolski loden, flanela, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Pristno platno
Damast
Bombazasto blago

od
SPY

brez konkurence

Permanent, cefir K 4.50

9 m za 8 srajc K 8.60

18 m za 6 srajc po 3 m sortir.

Rekordla, posteljina, (kanevas) K 10.60

kos 23 m .

Iris, bela tkanina za srajce, 9 m K 4.50

za 3 srajce .

1 kos 23 m . K 11.—

3480 **Vzorci** 10

od brokatov, barbenta, garnitur itd.

razpošilja brezplačno

gorska tkalnica

Starek & Machanè

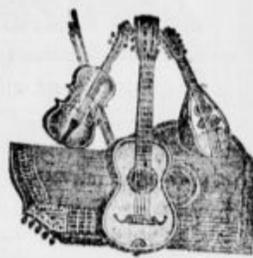
Spj, št. 27, Geško.

Nepovojno se vzame nazaj.

C. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“
LJUBLJANA **ALFONZ BREZNIK** 3464 (1)
Kongresni trg št. 13

Največja, najstar. in edina domača tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasb. orodja, kakor: viola, citer, kitar, tamburic, harmonik, klarinet itd., najbolj. strun (tudi Weidfeld) ter muzikantij. Prodaja na čudovito majhne obroke tudi brez zadatja, tako, da je vsakomur dana prilika, izogniti se vsiljivemu „pofelnju“ ter si na najugodn. način odplačevanja nabaviti instrumente prve vrste. Dvorna firma klavirjev Czapka, Hörl & Heitzmann, Stelzhammer in Hörl ter Hörl in Mauborg (smert. harm.) so svoje zastopstvo za Krajiško meni poverile in imajo je jaz izključno edini te znamenite instrumente v največji zalogi in izbiri. 10letno pisмено jamstvo. Popravila in uglaševanja klavirjev in vseh glasbil po najnižjih cenah. Stari klavirji se najugodnejše jemljejo v zameno. Najnižja izposojevalnica.

Zapravljujec je

kdor dopušča svojim ljudem, da kurijo z drugim premogom kot šentjanskim.

Šentjanski premog

je namreč poleg tega, da ima izvrstno gorljivost, tudi po 60 vin. pri 100 kg cenejši, ko vsak drugi premog. Prodaja se namreč na drobno v hišo postavljen po 1.20 K 50 kg.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici 7, I. nadstr., sprejemajo naročila sledeče tvrdke: Ivan Babič, Dolenjska cesta; E. Kavčič, Prešernova ulica; Leskovic & Meden, Jurčičev trg; J. Mencinger, Sv. Petra cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; A. Sušnik, Zaloška cesta; Fr. Trdina, Stari trg; Ivana Tonih, Tržaška cesta; Uradniško gospodarsko društvo, Kongresni trg. Naročila in denar za premog za Šiško sprejema g. Lud. Kotnik, trgovec v Spodnji Šiški.

Lepo stanovanje

v Kolodvorski ulici št. 32, obstoječe iz 4 sob, kuhinje in drugih pritliklin, je januarja meseca za oddati. Več pri lastniku Al. Vodniku. 3555

HENRIK LANZ

1685 Mannheim.

Največja tovarna

lokomobil

na evropski celini.

Lovska razstava, Dunaj 1910

: najvišje odlikovanje :

Drž. častno diploma.

Pisarna za prodajo v Avstriji

EMIL NONIGMANN

Dunaj IX, Löblichgasse št. 4.

Zaradi prostora se prodasta

dva križeva pota

eden 100 cm za K 140.—, drugi 150 cm poprej K 500.—, sedaj za K 320.— pri FRANCO-MANU, podobarju in pozlatařju, Valvazorjev trg št. 1. 3007 Ljubljana.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za Sidro - Pain - Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v. K 1.40 in K 2.— se dobi v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v skatijah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel orig. izdelek.
Dr. Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi.
Elisabetna cesta šte. 5 nova.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

91 se priporoča prečastiti duhovščini za 26 1

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica zaprta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na rumenem papirju). : :
Dosej nedosežen !!

W. MAAGER-ja

ribje olje

(v zakonito zajamčeni opravi)

rumenn, steklenica K 2.—

belo, „ „ 3.—

pri

Viljemu Maager-ju

na Dunaju.

Od 1869 uvedeno splošno v avstro-ogrski monarhiji.

Gospodje zdravniki in profesorji ga radi zapisujejo.

Dobi se skoro v vseh lekarnah in drožerijah.

Glavna zaloga in razpošiljalnica za avstro-ogrsko monarhijo:

W. Maager, Dunaj, III/2, Neumarkt 3.

Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

Kupite **Kašelj** hrupavost, katar in zasliženje, oslovski in dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „trami smrekami“

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se: Ljubljana, lekarnarje: Trnkoczy, Sušnik, Piccoli, Lenšek, Bohine, Čičnar; drogerije: Kanc, Cvančara („Adrija“). — Lekarne: Pirk, Idrija; Bergman Novo mesto; Andrianičič, Novo mesto; Hus, Vipava; Wacha, Metlika; Roblek, Radoljica; Brilli, Litija; Ševnik, Kranj; Baccarini, Postojna; Močnik, Kamnik; Burdich, Škofja Loka; Roblek, Trzin; Koželj, Jesenice; Kandauer, Mengel; V. Arko, trg. Benetice.

2982

24

Zlatnina

v najraznovrstnejših, priznanih okusnih vzorcih in po nizkih cenah za darila

za Božič

se dobi pri zlatarju

I. Vecchiet

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

3425 Odda se takoj dobro vpeljana

trgovina

Pripravna je za kako gospodičino, ki zna šivati. Kje, pove uprava tega lista.

Najcenejše

modne površne in spodnje jopice, spodnja krila, telovnike in vsakovrstne druge pletenine, samo iz pristne najfinejše volne, vsakovrstne in najtrpejše nogavice, samo lastni izdelki, na drobno in debelo 35% pod navadno ceno, priporoča

Franc Kos,

mehanična pletilna industrija

v Ljubljani,

Sodna ulica

(blizu just. palače).

Za bolne! Za trpečje! Za zdrave!
 Proti se tako trdovratnim in zastarelim slučajem revne, trgnja, živčnih bolečin, glavno- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodiljav, irganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zjamčeni, na mnogih kliničnih praktično preizkušeni od 1000 zdravnikov priporočeni

Ichtomomentol
 patentovan v vseh državah, mnogokrat odlikovan, Nedosežen po zdravilnem učinku! Nad 15.000 zahvalnic Edina razpošiljalnica in tovarna, kemični laboratorij ces. svetnika in lekarnarja S. Edelmana, Sambor, Ringplatz št. 13, Franko se pošilja po povzetju 5 stekel kron 6.—, 10 stekel kron 10.—, 25 stekel kron 23.—, 2845 16

MLIN

s tremi tečajji

stopami in žago, prvi mlin na težki vodi, poleg bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji, kakor tudi 3 travniki in 2 njivi, vse okoli mlina, se da v najem takoj pod ugodnimi pogoji.

Tudi je na prodaj približno 60-70 met. stotov krme. Več se izve v Kandiji pri Novem mestu pri Hedvigi Rosini ali pa pri Rosina v Metliki. 3549

Perje za postelje in puh

2587 priporoča po najnižjih cenah 52-1
 F. HITI pred Skofijo 20.
 Zunanja naročila se točno izvršujejo.

MOTOR najnovejšega sistema s 30 P. H. za vsako gonilno moč, tudi elektr. razsvetlj., porabljiv v posebno težkim meh. kolešom, prec. regulacije, komaj jedno leto v porabi, se poceni proda v Ljubljani, Hresljeva cesta št. 30. 3295 6-1

Dož. lekarna pri Mariji Pomagaj M. LEUSTEK

Ljubljana, Hresljeva cesta 1
 zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu
 priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.
 Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepuje, je lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rablilnim navodom 1 K.
 Slovitá Melusine ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnajlobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K. 3092
 Zaloge vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Zaradi opustitve urarske obrti vsled bolehnosti prodam popolnoma urejeno urarsko opravo

z vsemi potrebnimi in dobro ohranjenimi stroji, kakor: urarsko vrezevalo z ročajem (Räderschneidemaschine), Finniernmaschine s kolesom, Fuhreibüchse s kolesom itd. in z vsem orodjem. Na razpolago je tudi več novih srebrnih žepnih in stenskih ur ter budilnic in še več drugih v to stroko spadajočih predmetov in več sto šip za ure itd. S tem se nudi ugodna prilika začetnikom, ker si lahko že dobro urejeno urarsko opravo in blago nakupi za mal denar. Natančno se izve pri 3432 3-1

Franc Golešu, Novo mesto.

V modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana, Stari trg 18

dobite

587

lepa koristna božična darila

in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince i. t. d., i. t. d.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica šte. 14

priporočajo za zimsko sezono svojo

bogato zalogo obuval

3517

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri. — **Specialisti za nepremožljive louske in turistične čevlje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje specialist **Maks Tušek** stavbni in umetni v tej stroki **Maks Tušek** steklar, Sv. Petra nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

Največja božična okazijška prodaja

v konfekciji za dame in deklince ter izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. 3559

Primerna koristna božična darila!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: **Venova ul. 6.**

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrsne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Opozorjamo

na novo vrsto valjanih „Pekate“, enako doma delanim za juho in prikuho. Dobivajo se le v rumenih ovojih po 1/2 kg v najfinejših kakovostih z napisom in sliko:

„Stiri rumenjaki“

„Osem rumenjakov“

637

Za Božič 1910!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo znoj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 14-40 in sicer:

- 6 kom. najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 14-40. Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80-ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 14-40. Američansko pat. srebro je znano, je skozinskozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inersat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

božično darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Hencbrandstrasse 19, S. L. Telefon 14597. Posilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vposilje. — Čistilni prešek za njo 20 vin. — Pristno le z zraven natisnjeno varšivno znamko (zdrava kovina). — Izvleček iz polival. pisem: Bil sem s pošiljateljico krasno garnituro jako zadovoljen. Ljubljana, Oton Bartusch, c. kr. stolnik v 27. pešpuku. — S pet. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaz Ržonac, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Sent Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S posiljenim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovačević, ravatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904. 3108

K Ljubljanskemu gradu!

Solidno blago!

Emil Dobrič, Ljubljana

Prešernova ulica št. 9
 poleg glavne pošte.

Povodom bližajočega se Miklavža in božičnih praznikov priporočam svojo vsestransko bogato založeno trgovino

galanterije, igrač

ter predmetov za darila, srečolove in spomine. Priznana najokusnejše sohe (kipi), vaze, slike in drugi predmeti za ozaljšanje domov. 3476 4
 — Zmerne cene! —

„Andropogon“

je najboljšje, vsa pričakovanja prekoračujoče sredstvo za rasti las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi, izkušena in zamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje. — Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. — Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Preprodajalci popust.

Glavna zaloga in razpošiljatev pri g. **Vaso Petričiča nasl.** v Ljubljani.

V zalogi imajo tudi gg: U. pl. Trnkoczy in A. Kanc v Ljubljani, lekarna pri zlatem jeleni in Ant. Adamič v Kranju, lekarna „pri angelju“ v Novem mestu in Ivan Omerzt v Zagorju ob Savi.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvne oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijemita, apno žito in nagašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::

Kolodvorska

:: ulica ::

Daje po

43 | 0 | 0
 4 | 4 | 0

UZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvo KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4 3/4 0/10** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
 zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
 predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
 podpredsednik.